

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1949 — Nr. 2.

Vintersildfisket 1949

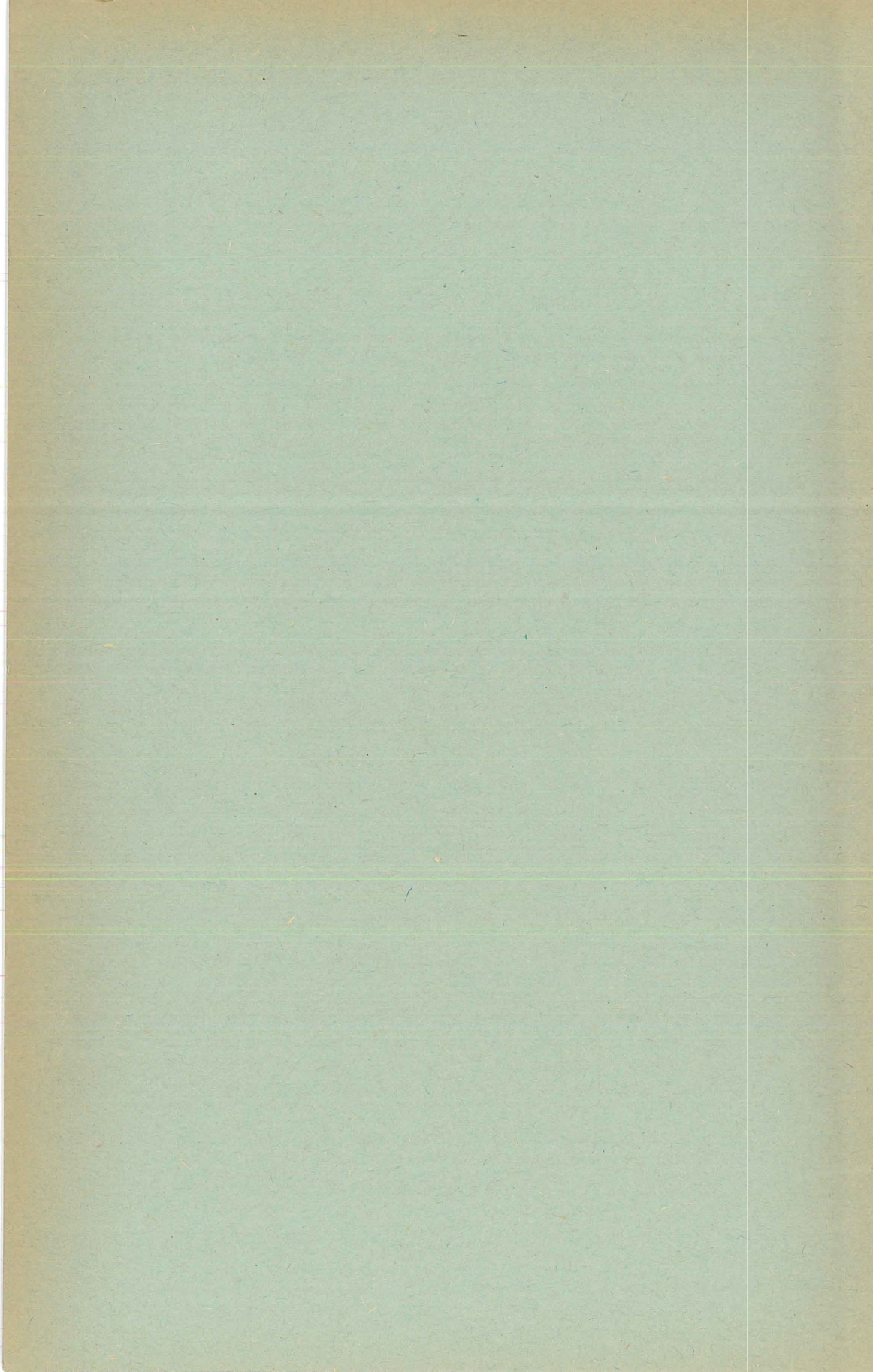
(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avgitt av oppsynssjef
HÅKON VIKSE

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1 9 5 0

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel
Oslo

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1949 — Nr. 2.

Vintersildfisket 1949

(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avgitt av oppsynssjef
HÅKON VIKSE

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1 9 5 0

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel

O s l o

I N N H O L D

TEKST	Side
Fiskets gang	5
I. Drivgarnsfisket	6
II. Settegarnsfisket	8
III. Snurpenotfisket	14
IV. Landnotfisket	18
V. Ilandbringelse og anvendelse av årets fangst	20
VI. Dagbok vinteren 1949 av notbas Hans O. Vindenes	21
Deltakelsen i fisket	32
Redskapssituasjonen — Berging av settegarn	36
I. Redskapssituasjonen	36
II. Berging av settegarn	36
Sunnhetstilstanden	39
Forskjellig	42
I. Ulykker, havarier m.m.	42
II. Tråling etter vintersild	43
III. Utenlandske fiskeres deltakelse i årets vintersildfiske	43
IV. Hjelpere eller »bommere«	44
V. Oppsynet	44
VI. Utgiftene til oppsynet	46
VII. Forseelser	46
VIII. Tvistesaker	46

T A B E L L E R.

1. Tabell over garnfisket	12-13
2. Tabell over snurpenotfisket	16-17
3. Tabell over landnotfisket	19
4. Tabell over fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer	20
5. Drivgarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	28-29
6. Settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	28-29
7. Driv- og settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	28-29
8. Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m. ..	30-31
9. Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	33
10. Hjelpere og div. komb. lag fordelt etter hovedfarkostens heimstads- fylke m.m.	34

Fiskets gang.

Mens værforholdene sesongen 1947 og 1948 fiskerimessig sett må karakteriseres som meget gode, kan forholdene siste sesong karakteriseres som usedvanlig dårlige. Vinteren 1949 er således den mest stormfulle i manns minne med storm og tung sjø både natt og dag så å si gjennom hele sesongen. Verst var forholdene under storsildsesongen hvor særlig natten til 30. januar vil bli husket lenge. Også i vårsildperioden gjorde imidlertid storm, sjø og strøm seg sterkt gjeldende og hindret eller hemmet fisket.

Fisket på havet ble under disse omstendigheter så å si umuliggjort. Været jaget imidlertid silden under land — sør for Stad tillike inn i fjordene — hvor man i stor utstrekning kunne forsøke seg trass i været. Fiskerne lot heller ingen mulighet uforsøkt — og de klarte da også å fiske opp vel 6 millioner hl. vintersild. Dette resultat oversteg sikkert de dristigste forventninger under de værforhold som rådet.

Som vanlig ble det fra midten av desember måned iverksatt forsøksfiske, men forsøkene ga ikke noe resultat. I januar måned var værforholdene slik at man fikk vite lite eller intet om sildens komme før den var så å si i fjæresteine.

Når det gjelder sildetyngden, er det den vanlige oppfatning at det var stor tyngde på strekningen Ona—Ytterøyene og vel også på strekningen Espevær—Skudenes, Ryfylkefjordene og Bømmelfjorden medregnet. I vårsilddistriktet hadde dog silden en hurtig gang slik at resultatene ikke ble så gode som i storsildsesongen hvor silden stod i lengre tid på de samme områder. På strekningen Ytterøyene—Espevær var det forholdsvis små tyngder som tok inn i fjordene. De forsøk som ble gjort på havet tydet heller ikke på at det sto noen stor sildetyngde på denne strekning.

I alt ble oppfisket 6.101.799 hl vintersild hvorav 3.179.004 hl snurpenotsild, 1.192.450 hl drivgarnssild, 1.330.273 hl settegarnssild og 400.072 hl landnotsild. Av totalkvantummet er ca. 1.000.000 hl fisket nord for Stad hvorav vel 40 % er snurpenotsild og resten drivgarnssild.

Resultatene vil en sådan sesong variere sterkt for de enkelte lag

innen samme redskapsklasse, men generelt må man dog si at alle redskapsklasser gjorde det godt — snurpenotklassen endog særdeles godt. Det kan dog ikke nektes at garnklassen — både driverne og settegarnsfiskerne — er tilbøyelige til å klage over resultatet. De tenker imidlertid da for meget på rekordåret 1948. Ser man imidlertid på de øvrige tidligere sesonger, vil det oppfiskete garnkvantum hevde seg bra.

Om fiskets gang kan ellers berettes:

I. DRIVGARNSFISKET.

I alt ble siste sesong oppfisket ca. 1.200.000 hl drivgarnssild mot vel 2.200.000 hl foregående sesong.

Som det vil gå fram av innledningen, må man si at værforholdene var årsak til denne reduksjon i forhold til foregående sesong. Nord for Stad fikk man således relativt få drivdøgn, og sør for Stad måtte man hovedsakelig drive innenskjærs og i trange farvann hvor også andre redskapsklasser konkurrerte sterkt om plassen. Man måtte derfor drive med kort lenk likesom drivtiden ble kort. Man måtte således sette og trekke opptil 3 ganger på en natt. Det var også hyppige sammendrivinger. Resultatene for driverne måtte under disse forhold bli ujevne. De lag som hadde ekkolodd hadde dog gjennomgående de beste fangster.

Fra de enkelte felter kan ellers berettes:

Møre og Romsdal og nordligere felter:

På disse felter ble oppfisket ca. 550.000 hl eller knapt halvparten av foregående års kvantum som var ca. 1.250.000 hl.

De første drivgarnsfangster nord for Stad ble tatt på Svinøyfeltet natt til 13. januar. De få drivere som var ute satte sent og drog tidlig. Fangstene var for det meste små, nemlig fra 8 til 40 hl med en enkelt fangst på 250 hl, tilsammen 500 hl.

Resten av januar var det kun to døgn da driverne kunne forsøke seg nord for Stad — nemlig natt til 22. og 29. januar —, og da var heller ikke værforholdene ideelle. Fangstene lå mellom 30 og 300 hl. Deltagelsen var liten idet en stor del av flåten var lenger sør.

Også resten av storsildperioden — til og med 12. februar — var været stormfullt. Været var dog gjennomgående ikke verre enn at man kunne forsøke seg de fleste dagene. Det ble i denne tiden tatt gode drivgarnsfangster på strekningen fra Stad til Titran, tilsammen vel 400.000 hl hvorav vel halvparten ble fisket på strekningen Goksøyrvika —Breisundet.

Også i vårsildperioden var fisket for det meste værhindret nord for Stad. I februar var det så å si bare en dag da det var arbeidsvær, og allerede den 5. mars avtok deltakelsen og fangstene sterkt. I alt ble oppfisket ca. 85.000 hl drivgarnssild nord for stad i vårsildperioden hvorav henimot halvparten ble fisket natt til 19. februar.

Sogn og Fjordane.

I Sogn og Fjordane ble oppfisket ca. 365.000 hl drivgarnssild som så å si i sin helhet ble fisket i storsildperioden. Foregående års totalkvantum i dette fylke var vel 635.000 hl drivgarnssild.

Det ble liten eller ingen anledning til å drive på havet, men det ble dog gjort enkelte spredte forsøk utenfor Sendingene og Bremangerpollen samt vest av Olderveggen. Den alt overveiende del av drivingen i dette fylke foregikk dog innenskjærs og i fjordene — særlig da i Frøysjøen og i Hellefjorden. Følgene av at man ble henvist til å drive på slike begrensede felter er nærmere omtalt i innledningen til dette avsnitt.

Driverne loddet tildels opp silden ved ekkolodd eller håndlodd og satte sine lenker så vel dag som natt. Dette dagfiske er et slags modernisert åtefiske som kan romme stoff til nye interessekollisjoner mellom drivgarns- og snurpenotklassen.

De første fangster i Sogn og Fjordane ble tatt i Hellefjorden natt til 15. januar. Fangstene var gode. Samtidig ble tatt noen ujevne fangster nær land på nordsiden av Sandøy (Bulandet). Dette ble innledningen til et drivgarnsfiske som, når værforholdene tillot det, omfattet Kvalheimsviken, Vågsfjorden, Fåfjorden, Frøysjøen, Hellefjorden, Skorpelfjorden, Aldenfjorden, Gåsværosen, Lågøyfjorden og Strømfjorden. Det var stor sildetyngde tilstede og silden stod lenge på de nevnte felter. Fra Bulandet og sørover syntes silden å trekke fra land allerede i slutten av januar, mens den lenger nord først begynte å trekke fra land i siste uke av storsildperioden.

I vårsildperioden holdt silden seg på havet, og været tillot ikke driverne å gå ut. Da enkelte forsøkte seg i begynnelsen av mars, viste det seg at silden var så småfallen at man ikke med utbytte kunne fiske den med vanlige drivgarn.

Hordaland.

I Hordaland ble oppfisket ca. 150.000 hl drivgarnssild mot ca. 300.000 hl i foregående sesong.

Også i Hordaland ble drivgarnsfisket hindret av været. Silden opptrådte dessuten meget i knuter slik at fangstene også av denne grunn

ble svært ujevne både inneskjærs og utenskjærs når man kunne forsøke seg der. Fangstene varierte således daglig mellom 5—10 hl og opptil flere hundre hektoliter.

Fra midten av januar var det samlet en stor drivgarnsflåte på Fedje — opptil 250 lag. I tiden 20. januar og ut måneden forsøkte disse lag så godt de kunne å drive på nord — og innsiden av Fedje samt i nordre del av Hjeltefjorden. Det ble således en stor ansamling på et begrenset felt og fangstene ble deretter. Resten av storsildperioden var deltakelsen minimal på disse felter, men fangstene var fortsatt like ujevne.

I løpet av januar måned ble det kun anledning til få og spredte forsøk på vestsiden av Øygarden utenfor Bergen. Resultatene var ujevne.

I tiden 1.—12. februar med unntak av 3., 4. og 8. drev gjennomgående ca. 60 lag på strekningen Blomvåg—Heggholmen hvor de fisket ca. 35.000 hl. Fangstene varierte mellom 5—300 hl og gjennomsnittsfangstene lå under 100 hl pr. dag.

I første del av februar foregikk også et spredt drivgarnsfiske på strekningen Blomvåg—Espevær. Resultatene var her noenlunde som lenger nord i fylket.

I vårsildperioden var deltakelsen i drivgarnsfisket minimal i dette fylke. Driftsforholdene var heller ikke gode. Det ble dog tatt enkelte mindre fangster vest av Blomvåg.

Rogaland:

I Rogaland ble oppfisket ca. 110.000 hl drivgarnsild mot ca. 30.000 hl foregående sesong. Hovedtyngden av kvantummet er også dette år fisket på Utsirahavet. Fisket pågikk i tiden 1.—12. februar. Det deltok opptil 150 lag. Fangstene var også her ujevne — fra 5—500 hl. Fisket var best i siste uken av storsildperioden da gjennomsnittsfangstene lå på ca. 150 hl. Samtidig ble tatt noen få tilsvarende fangster vest av Ferkingstadøyene.

I vårsildperioden forsøkte noen få drivere seg på Utsirahavet, i Skudefjorden og i Karmsundet hvor man også fikk ujevne fangster.

II. SETTEGARNSFISKET.

I alt ble siste sesong oppfisket vel 1.300.000 hl settegarnsild mot vel 2.300.000 hl foregående sesong.

Været hemmet også settegarnsfisket og jaget silden hurtig fra de setterier som lå utsatt. Fangstene ble ujevne, og for de små fartøyenes vedkommende var resultatet helst dårlig. Sluttresultatet for settegarns-

klassen under ett må dog betegnes som ganske godt. I de senere år er det således kun sesongene 1938, 1945 og 1948 som kan oppvise større totalkvanta med henholdsvis 1.9—1.4 og 2.3 millioner hl settegarnsild.

Om fisket på de forskjellige felter kan berettes:

Lista—Jærens Rev.

I dette distrikt ble oppfisket ca. 310.000 hl settegarnsild mot ca. 600.000 hl foregående sesong. Hovedtyngden ble fisket på Klettagrunnen og Løsgrunnen hvor det ble fisket henholdsvis ca. 117.000 og 182.000 hl. Også i dette distrikt ble fisket i stor utstrekning hemmet av vind og strøm.

Allerede den 12. februar ble det forsøkt på Klettagrunnen, men resultatet var bare enkle sild. I dagene 15.—18. februar ble det tatt spredte fangster samme sted, og den 19. februar fikk 88 skøyter fra 5—300 gjennomsnittlig 82 hl hver.

I uken som endte 26. februar fortsatte fisket på Klettagrunnen. Det deltok opptil 275 lag som i alt fisket ca. 95.000 hl under meget ugunstige værforhold. Ca. halvparten av kvantummet ble tatt den 22. februar.

I uken som endte 5. mars, bedret været seg hva vind og sjø angikk, men sterk strøm hemmet et effektivt fiske. Opptil 400 lag fisket i denne uke på Klettagrunnen, Løsgrunnen og Øyagrunnen hvor de fikk tilsammen 200.000 hl. Det var enkeltfangster på opptil 500 hl på natt- og dagsett. Beste fiskedag var 3. mars da 400 lag fikk fangster fra 25—500 gjennomsnittlig 225 hl eller tilsammen ca. 90.000 hl. Fisket avtok deretter sterkt.

I begynnelsen av den etterfølgende uke ble forsøkt på Klettagrunnen og Løsgrunnen, men resultatene var mislige. I samme uke ble videre forsøkt på Siragrunnen og Ognabukten, men uten resultat. Fisket ansåes for slutt.

Jærens Rev — Tananger og omkring Kvitøy.

Det ble ikke fanget settegarnsild på disse felter i år.

Vest, sør og innom Karmøy.

På disse felter ble fisket ca. 450.000 hl settegarnsild mot vel 700.000 hl foregående sesong. Særlig på vestsiden ble fisket værhindret og resultatet dårlig. Omkring Skudenes var fisket bedre, men også her hemmet været fisket.

Den 10. februar fikk en båt 3 hl på nattsett nord av Ferkingstad-øyene. Neste dag fikk 10 båter fra 0—40 hl samme sted.

Den 11. februar ble også satt nattsett vestenfor Håskjærene hvor man fikk fangster fra 0—30 hl.

I uken som endte 19. februar var fisket til å begynne med værhindret på vestsiden. Fra og med 16. februar var forholdene noe bedre, og ca. 300 lag fisket fra Håskjærene til Nyvingen hvor man fikk ujevne fangster. Den 21. og 22. februar fisket det opptil 400 lag på samme strekning, men deretter inntrådte værhindring. Man anså nå fisket for slutt på vestsiden. Den 7. mars tok dog fisket seg opp igjen på vestsiden og i dagene framover til 11. mars fikk opptil 450 båter ujevne fangster på strekningen Svortingen—Vedavåg.

Den 15. februar fikk en enkelt båt 35 hl på nattsett på Vikevågen (Skudenes). Neste dag ble det fisket samme sted og fra 17. februar fisket 165 båter på strekningen Gjeitung—Skidnedal hvor de fikk fangster fra 10—400 gjennomsnittlig 90 hl. Deltakelsen øket noe og framover til 18. februar ble det tatt ujevne fangster på denne strekning. Mellom Gjeitung og Jarstein var det ikke nevneverdig fiske. I uken som endte 26. februar var det tung sjø og kuling. Forekomstene avtok, og det ble bare fisket på små flekker.

Få båter forsøkte seg på feltene ved Skudenes framover til 5. mars og fikk ujevne fangster. I dagene 3.—5. mars var det dog en merkbar bedring i fangstene.

Omkring Bokn m. m.

På grunn av værforholdene forsøkte man seg i år tidlig med settegarn omkring Bokn, på strekningen Ternholmen—Vågavåg i Avaldsnes og på Falkeidfleet. Fisket gav ikke nevneverdig resultat i Avaldsnes og på Falkeidfleet, men omkring Bokn ble oppfisket ca. 100.000 hl settegarnsild. Det deltok opptil 400 båter som fikk ujevne fangster. Fisket var bra på enkelte flekker særlig da ved Aresgrunnen.

I Avaldsnes ble forsøkt i tiden 21.—25. februar da det ble fisket ca. 10.000 hl.

På Falkeidfleet ble kun forsøkt 23. februar da 120 båter fisket 2.600 hl.

Omkring Bokn ble fisket på strekningen Klepp—Solholmene og ved Aresgrunnen i tiden 24. februar til 4. mars.

Det ble også forsøkt med settegarn i Ryfylkefjordene, således den 26. februar ved Foldøy hvor 30 båter fikk ubetydelige fangster fra 0—7 hl pr. setting på dagsett. Også ellers ble forsøkt med settegarn i forskjellige bukter i Ryfylkefjordene, men resultatet ble magert.

Røvær—Urter og Utsira.

Ved Urter og Svee ble fisket ca. 120.000 hl settegarnsild mot ca. 650.000 hl foregående sesong. Fisket begynte ganske lovende den 12. februar da 25 båter fikk fra 40—250 gjennomsnittlig 165 hl på natt og dagsett på dette felt. De etterfølgende dager ble fisket i stor utstrekning hemmet av været. Det var således bare få båter som forsøkte seg. Resultatene var mislige. Den 17. februar tok fisket seg imidlertid noe opp, og i resten av uken deltok opptil 400 båter som fikk ujevne, tildels gode fangster opptil 400 hl på natt og dagsett. Fisket sluttet hermed på dette felt. De få båter som forsøkte seg i begynnelsen av den etterfølgende uke fikk for det meste små fangster.

Ved Røvær ble ikke fisket settegarnsild dette år.

Omkring Utsira ble oppfisket henimot 45.000 hl settegarnsild mot 110.000 hl foregående sesong. Fisket foregikk i tiden 3.—9. mars da det deltok mellom 50—100 båter på nord og sørsiden av Utsira. På nord-siden «kvita» tok imidlertid silden sjøen allerede 4. mars. Fra dette tidspunkt ble også fangstene mindre på sørsiden.

Ved Bømlo og Bremnes.

På feltene ved Bømlo og Bremnes ble ialt fisket opp ca. 220.000 hl settegarnsild mot ca. 120.000 hl foregående sesong.

Den 26. februar fisket ca. 100 båter ved Bømmelhavn, Langevåg og Vorlandsvåg. Ved Bømmelhavn fikk man fra 5—30 hl pr. setting, men ellers var fangstene ujevne og helst små. Den 28. februar var forholdet tilsvarende. Den 1. mars ble fangstene ujevnere også ved Bømmelhavn. Samtidig ble forsøkt i Bærøyfjorden. Fisket fortsatte på disse felter til 5. mars med ujevne fangster og minkende deltakelse.

Den 1. og 2. mars ble det tatt ujevne for det meste små fangster ved Vespestadvågen.

Også i Sørøyene ble settegarnsfisket kortvarig. De første fangster ble tatt 1. mars på strekningen Ramsholmene—Espevær. Fangstene var lovende. Deltakelsen øket hurtig, og i resten av uken deltok opptil 600 båter i Sørøyene og ved Ramsholmene. Den 3. mars var fisket bra for så vel dag som nattsett. Den 4. og 5. mars var fisket fremdeles godt på nattsett, mens dagsettfangstene for det meste var små. Også 7., 8. og 9. mars forsøkte en del båter seg på de samme felter, men fangstene var ubetydelige.

Den 10. mars fikk få båter helst ujevne fangster ved Skotningen på dagsett. Nattsettfangstene var ubetydelige — for det meste svarte garn. Settegarnsfisket var hermed slutt.

Om garnfisket vises for øvrig til tabell 1.

Tabell 1.

Garnfisket.

Fangstherred	Uken som endte					
	15/1	22/1	29/1	5/2	12/2	19/2
Titranfeltet						
Veidholmen og Bratværfeltet		350	350	2.100	6.200	3.200
Gripfeltet		400	350	1.850	4.750	2.000
Bjørnsundfeltet			2.150	16.700	25.000	6.300
Onahavet				3.750	7.500	8.000
Storholmfeltet					14.200	
Goksøyrvika— Breisundet				105.800	124.350	
Rundefeltet				4.100	27.800	5.750
Svinøyhavet		4.100	5.450	18.250	11.900	7.650
Stadhavet		4.350	11.800	34.000	40.000	8.800
Nord-Vågsøy				10.200	10.250	
Sør-Vågsøy			10.500	10.500	20.300	
Davik		9.950	6.950	11.500	10.400	
Bremanger		25.800	14.500	18.100	16.300	
Kinn	5.500	61.900	18.200	10.500	13.100	200
Askvoll	500	13.400	13.700	1.600	500	150
Solund	150	16.400	21.500	800	100	
Gulen		150	650			
Fedje		11.950	20.500	1.950	1.350	
Hjelme		2.950	2.850	1.350	1.500	
Herdla			1.150	13.900	24.200	2.050
Fjell			1.650	5.200	16.100	
Sund				550	800	
Austevoll			100	1.350	7.700	400
Fitjar				800	3.500	
Moster						
Bremnes				1.400	6.300	
Bømlo				1.500	15.100	1.800
Utsira				13.500	57.400	1.550
Skåre						
Torvestad					4.100	110.750
Åkra					300	22.300
Skudenes				700	17.200	230.100
Bokn						
Avaldsnes						
Tysvær						
Eigersund						9.300
	6.150	151.700	132.350	291.950	488.200	420.300

Tabell 1 (forts.)

Garnfisket.

Uken som endte							
26/2	5/3	12/3	19/3	26/3	2/4	9/4	Total
1.900	1.150	2.450					5.500
2.150	2.000	2.200					18.550
1.500	1.200	1.650					13.700
4.150	2.050	2.400					58.750
4.300	500	200					24.250
							14.200
							230.150
	3.750	2.200	350	50			44.000
50	1.100	2.250	850				51.600
350		900	1.350	200	100	187	102.037
							20.450
							41.300
	1.300	700	200				41.000
	2.800	5.650	350				83.500
	250	1.250	350				111.250
	100						29.950
							38.950
							800
							35.750
150							8.800
450	350	100					42.200
	50	50					23.050
		50					1.400
150	50						9.750
	250						4.550
	2.800						2.800
		450					8.150
6.400	213.100	150					238.050
	34.550	8.900					115.900
	78.600	1.200					79.800
4.050							118.900
44.450	800	54.300					122.150
79.600	28.500	3.500					359.600
35.200	65.200						100.400
10.100							10.100
2.600							2.600
94.500	203.700	1.336					308.836
292.050	644.150	91.886	3.450	250	100	187	2522.723

III. SNURPENOTFISKET.

Mer enn halvparten av årets totalkvantum var snurpenotsild. Det ble således fisket opp 3.179.004 hl snurpenotsild hvorav 2.093.355 hl var storsild. Foregående års kvantum av snurpenotsild var vel 3.500.000 hl som var 40 % av totalkvantummet.

Av det oppfiskete kvantum snurpenotsild var ca. 420.000 hl fisket nord for Stad, ca. 1.970.000 hl i Sogn og Fjordane, ca. 320.000 hl i Hordaland og ca. 470.000 hl i Rogaland. Hovedtyngden av snurpenotfisket foregikk således også i år i Sogn og Fjordane. I Hordaland ble ikke tatt snurpenotsild i storsildperioden.

Snurpenotfisket må således betegnes som meget vellykket. Det gode resultat — særlig i storsildsesongen — skyldes som før nevnt at silden tok inn under land hvor man i stor utstrekning kunne arbeide trass i været. Dessuten spilte snurpeflåtens økete effektivitet en stor rolle. I siste henseende var det i år særlig notbåtenes og lettåtenes motorisering som var utslagsgivende. Det er selvsagt umulig å uttrykke i tall hvor stor rolle denne motorisering siste sesong spilte for fangstresultatet, men erfarne fiskere har uttalt at det oppfiskete kvantum snurpenotsild neppe ville blitt halvparten av hva det ble hvis ikke fangstbåtene hadde vært motorisert.

Om kvelden den 12. januar og natt til 13. januar gjennomførte snurperne strekningen fra Runde og sørover til Stad hvor det ble registrert sild på dybder fra 15 favner og nedover til 100 favner. Øverst var det stort sett bare mindre sildedotter, men i større dybder registrertes tildels bra forekomster. Tung sjø hindret imidlertid all kasting — og været hindret de etterfølgende dager snurperne i å søke etter sild på havet.

Den 15. januar ble meldt om sild i Hellefjorden, og snurperne samlet seg der. Om kvelden ble det tatt over 100 større og mindre fangster her — ialt ca. 85.000 hl. Samtidig foregikk en del kasting ved Alden, men sterk strøm og tung sjø bevirket at bare et fåtall fikk fangst.

Ut januar måned ble det snurpet i fjorder og vikar på strekningen Rautingen—Kvalheimsviken hvor det ble tatt flere gode fangster — særlig da i Fåfjorden, Frøysjøen, Hellefjorden og Skorpefjorden. I slutten av måneden trakk den flåte som hadde arbeidet i søre del av dette distrikt nordover til Florødistriktet hvor fisket foregikk i mer innelukket farvann.

Om kvelden den 28. januar ble det tatt en fangst på 1600 hl på Eltvika. Dette var den eneste snurpenotfangst som ble tatt nord for Stad i januar måned.

Den 1. februar var det godt snurpenotfiske på Hoddevik, og flåten

begynte nå å spre seg fra Florø og nordover til Sunnmøre. I resten av storsildperioden ble det snurpet såvel sør som nord for Stad. I slutten av uken som endte 5. februar, ble det sør for Stad snurpet i Sildegapet, på Refvika, Kvalheimsvika og Bremangerpollen samt på vestsiden av Kvanhovden. I samme tidsrom var det godt snurpenotfiske på Sunnmøre — særlig på Eltvika, nord av Sandø og på Goksøyrvika.

Også i siste uke av storsildperioden var det godt snurpenotfiske nord for Stad på strekningen Breisundet—Vannylvsgapet med de beste fangster på Eltvika, nord av Sandø og på strekningen Goksøyrvika—Breisundet. I denne uke ble det fortsatt tatt gode fangster i Florø-distriktet.

I vårsildperioden ble snurpenotfisket preget av sildens hurtige gang. Det ble derfor fisket relativt kort tid på de forskjellige felter. Det var mange gode enkeltfangster, men samtidig var det mange slumper.

De første snurpenotfangster i vårsildperioden ble tatt den 15. februar på strekningen Vikevågen—Skidnedal (Skudenes) hvor 5 snurpere fikk fangster fra 250 til 1000 hl. De etterfølgende dager ble det tatt enkelte fangster samme sted, men det ble ikke noe tak i fisket før lørdag den 19. februar da store sildetyngder seg inn i Karmsundet. Utover kvelden utviklet det seg et godt snurpenotfiske som strakte seg fra Trosnavåg og nord forbi Kopervik. Det ble ved denne anledning fisket ca. 70.000 hl snurpenotsild. Silden trakk inn omkring Bokn og videre innover mot Nedstrand, inn i Sandsfjorden og inn i Yrkesfjorden hvor det ble snurpet de fleste dager i uken som endte den 26. februar. Fisket var best omkring Bokn, i Sandsfjorden og Yrkesfjorden hvor det også ble tatt enkelte fangster i den etterfølgende uke. Imidlertid ble det den 26. februar tatt 12 snurpenotfangster mellom 200 og 2300 hl på strekningen Bømmelhavn—Bærøen, og snurpeflåten konsentrerte seg nå om Bømmelfjorden hvor silden trakk helt inn i Bærøfjorden og nordover Nyleden helt til Engesund og Trollosen. I uken som endte den 5. mars ble det tatt mange gode fangster på disse felter — særlig i Bærøfjorden.

I Sørøyene ble det ikke tatt snurpenotsild i år — og på strekningen Espevær—Hisken ble det kun tatt en fangst på 1200 hl. Fangsten ble tatt den 7. mars.

Den 7. mars ble rapportert at det var registrert bra med sild vest av Kvanhovden, og ca. 20 snurpere samlet seg her. Den 8. mars kom en del snurpere i fangst vest av Olderveggen hvor det ble tatt en del til dels gode fangster. De etterfølgende dager ble det snurpet på havet vest av Olderveggen og sørover til Batalden hvor det ble tatt enkelte små fangster. Fangstene var sjelden over 1000 hl.

Den 14. mars og resten av vårsildperioden ble det tatt spredte

Tabell 2.

Snurpenotfisket.

	Uken som endte				
	15/1	22/1	29/1	5/2	12/2
	hl	hl	hl	hl	hl
Rovde- og Vartdalsfjord					
Goksøyrvika—Breisund				8.500	85.250
Skorpaflaket, Flåværleia, Midsundet				29.600	87.600
Rundefeltet				1.000	8.100
Svinøyhavet				3.750	32.700
Eltvika—Vannylven			1.600	43.700	37.250
Stadhavet				36.450	12.850
Nord-Vågsøy				46.900	1.005
Sør-Vågsøy			79.850	319.150	
Davik		750	23.750	1.600	
Bremanger		32.500	9.350	91.500	71.400
Kinn	86.500	488.200	118.100	130.250	65.600
Askvoll	1.850	68.150	1.200		
Solund	50	34.000	6.450		
Gulen		12.250	14.650		
Fitjar					
Bremnes					
Bømlo					
Moster					
Stord					
Skåre					
Skudenes					
Stangeland					
Avaldsnes					
Bokn					
Tysvær					
Nedstrand					
Hjelmeland					
Erfjord					
Jelsa					
Vats					
Skjold					
	88.400	635.850	254.950	712.400	401.755

snurpenotfangster i Fåfjorden, Frøysjøen og Hellefjorden. Mange hadde håpet på et etterfiske i likhet med foregående sesong, men det ble det ikke noe av. Når unntas Fåfjorden var forekomstene for det meste spredte. Over alt var silden småfallen og klædde nøtene. Fangstene var også i alminnelighet små.

Nord for Stad ble det også tatt spredte snurpenotfangster fra

Tabell 2. (forts.)

Snurpenotfisket.

Uken som endte:							
19/2	26/2	5/3	12/3	19/3	26/3	2/4	Total
hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
					350	500	850
3.850							97.600
			550	33.000	6.900	599	158.249
			150				9.650
400			100				36.550
				12.200	2.650	13.750	111.150
				1.250	1.000	600	52.150
							47.905
				1.900			400.900
				36.650	10.700	9.800	83.250
			63.800	24.400	2.700	3.600	299.250
			30.450	27.850	3.700	3.000	953.650
500					200		71.900
							40.500
							26.900
		17.000					17.000
		13.000	1.200	200	150		14.550
	9.500	25.400	650				35.550
	15.100	235.400	2.300				252.800
		2.400					2.400
		400					400
26.800	6.100	10.600					43.500
2.000							2.000
44.100	4.000	8.800					56.900
21.150	81.800	21.700	1.100				125.750
	12.300	2.700					15.000
	82.900	7.200	500				90.600
		1.700					1.700
	30.500	3.400	200				34.100
	55.800	3.800					59.600
	22.700	6.300					29.000
	650	6.000	1.050				7.700
98.800	321.350	365.800	102.050	137.450	28.350	31.849	3 179 004

midten av mars og til vårsildperiodens slutt. Fangstene var også her for det meste små. De fleste fangster ble tatt på Eltvika og nord av Sandø.

Om snurpenotfiske vises for øvrig til tabell 2.

IV. LANDNOTFISKET.

Årets landnotfiske må betegnes som godt. Totalkvantummet var 400.072 hl. Et større kvantum kan ikke oppvises i tidsrommet 1936—1947. I 1948 ble oppfisket vel 750.000 hl.

Av årets totalkvantum var 287.424 hl storsild. Herav var ca. 5.000 hl fisket i Hordaland, resten i Sogn og Fjordane fylke.

Etter det gode landnotfiske forrige år, kunne man regne med øket deltakelse i år. Dette slo også til for Bremanger, Kalvåg og Kinn. For øvrig syntes ikke utrustningen å være større enn man har vært vant til de siste år, og de ferreste reiste ut av sitt eget herred eller fylke. I vårsilddistriktet omkring Haugesund var det således også i år få landnotlag til stede.

Årets første landnotsteng ble satt ved Batalden den 13. januar. Det var på 300 hl som imidlertid gikk tapt. Da silden nå gikk under land, fikk landnotlagene store sjangser. Det ble også satt en rekke til dels større steng i Sogn og Fjordane — særlig da i Bremanger og Kinn herred. Under stormen natt til 30. januar gikk dog meget landnotsild tapt. I de øvrige distrikter i Sogn og Fjordane ble landnotfisket minimalt i storsildperioden idet man der ikke fikk silden på kastehold.

I Hordaland foregikk kun landnotkasting ved Fedje i storsildperioden. Det ble her i alt tatt opp vel 4.900 hl av 5 steng som ble satt 24. og 25. januar på Nålevågen. Innholdet var på vel 10.000 hl, men resten gikk tapt natten til 30. januar.

I Rogaland foregikk kun landnotkasting i vårsildperioden. Det ble da fisket ca. 28.500 hl landnotsild i dette fylke fra en rekke helst mindre steng. Det ble kun satt et par større steng i dette fylke, nemlig på Trosnavåg (Bokn) og ved Tjoland (Fosenøy) på henholdsvis ca. 7.000 og 6.500 hl.

I Hordaland ble fisket vel 58.000 hl landnotsild i vårsildperioden. Det ble satt 64 steng hvorav det største var på vel 10.000 hl og ble satt på Klungervik den 1. mars. Ellers ble satt enkelte steng på ca. 5.000 hl ved Bømmelhavn. Vespestadvåg og Rubbestadnes. For øvrig var stengene helst små.

I tiden 19. mars til 4. april ble satt en rekke helst mindre steng i Sogn og Fjordane, særlig da i Davik, Bremanger og Kinn herreder. Av disse steng ble tatt opp ca. 25.000 hl landnotsild.

Om landnotfisket vises for øvrig til tabell 3.

Tabell 3.

Tabell over landnotfisket.

Hvor der stengtes	Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opptatt hl
Sør-Vågsøy: Torskangerpollen	2	26/3—	28/3—29/3	3 800
Davik: Fåfjorden, Husevågøy, Bortne, Vingelven	15	22/1—31/3	1/2— 1/4	22 550
Bremanger: Havrøy, Nigardsøy, Håøy, Steinseth, Liset, Husefest	18	21/1— 2/4	29/1— 5/4	73 900
Kinn: Kvanhovden, Gåsøy, Batalden, Rusøy, Vev- lingen, Lille Batalden, Skorpa, Reksten, Kinn	56	14/1—28/3	22/1— 5/4	195 950
Askvoll: Bulandet, Alden, Sørværet	10	17/1— 1/4	19/1— 6/4	4 500
Hyllestad: Myklebust	1	1/4—	5/4—	400
Solund: Gåsvær, Utvær, Kolgrov Trovåg, Nåra, Dale- sundet	14	20/1— 5/4	22/1— 5/4	7 400
Fedje: Nålevågen	3	20/1—24/1	22/1—29/1	4 900
Fitjar: Brandesund, Hanøy, Hatlevik, Bukøy, Agaøy	8	3/3— 2/4	8/3— 6/4	3 350
Bremnes: Rubbestadnes, Rørøy, Håpollen, Godøhavn, Øklandsvåg, Halleraker, Bremnes, Åndenes, Lindøy, Hiskjo, Lykling Gjeitung	28	2/3— 1/4	9/3— 5/4	8 300
Bømlo: Gisøy, Vikefjord, Ves- pestadvåg, Bømmelhavn, Raunevik.	12	26/2—26/3	26/2—29/3	20 950
Moster: Slaktingsvik, Lambøy, Bærøy, Saxeid, Håvik, Eikeland, Trøiterosen, Store Risøy, Klungervik	16	28/2—31/3	1/3— 1/4	25 550
Avaldsnes: Lauvøy, Fårøy, Tjoland (Fosenøy), Røksund, Førresfjorden, Gismervik Labbevik, Vesterøy, Austrøy	19	19/2— 2/4	28/2— 5/4	11 750
Bokn: Trosnavåg	1	19/2—	28/2—	7 250
Tysvær: Slottevik, Odlandsvik, Hervik, Hundsnæs	4	3/3— 1/4	10/3— 6/4	1 200
Skjold: Yrkje	13	27/2— 2/4	28/2— 5/4	1 750
Nedstrand: Bakkevik, Liarvåg, Vik, Langøy, Muslandsvåg . .	15	25/2— 1/4	3/3—11/4	5 850
Vikedal: Iilsvåg	3	3/3—22/3	5/3—22/3	640
Erfjord: Erfjord	2	30/3—	30/3—	82
Tilsammen	240	14/1— 5/4	19/1—11/4	400 072

V. ILANDBRINGELSE OG ANVENDELSE AV ÅRETS FANGST.

Etter tabellene 1—3 ble det i alt oppfisket 6.101.799 hl. stor- og vårsild siste sesong.

Om hvor silden ble ilandbrakt viser en til tabell 4.

Tabell 4. Fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer.*

Ilandbringelsessted:	Ilandbringelsessted:
Søgne 5.850 hl	Strandvik 52.850 hl
Sør-Audnedal 6.450 -	Austevoll 25.050 -
Feda 600 -	Sund 22.950 -
Hidra 4.503 -	Fjell 96.100 -
Vest-Agder 17.403 hl	Herdla 57.350 -
Egersund og Eigersund 325.900 hl	Hjelme 19.250 -
Sandnes 1.050 -	Fedje 2.550 -
Hetland 155.100 -	Austrheim 9.250 -
Stavanger 257.400 -	Hordabø 5.050 -
Strand 2.450 -	Fusa 14.600 -
Rennesøy 3.300 -	Os 43.650 -
Kvitsøy 42.750 -	Fana 14.500 -
Bokn 1.050 -	Manger 9.500 -
Skudeneshavn 74.000 -	Alversund 10.450 -
Skudenes 17.050 -	Lindås 1.350 -
Stangeland 64.500 -	Laksevåg 43.700 -
Kopervik 30.750 -	Askøy 878.200 -
Åkra 170.500 -	Bergen 174.700 -
Avaldsnes 51.350 -	Bergen og Hordaland 1 773.700 hl
Torvestad 957.000 -	Gulen 10.550 hl
Skåre 33.400 -	Askvoll 13.850 -
Haugesund 452.150 -	Kinn 5.000 -
Rogaland 2 639.700 hl	Florø 175.600 -
Sveio 20.150 hl	Bremanger 31.550 -
Valestrand 1.550 -	Sør-Vågsøy 298.600 -
Bømlo 15.500 -	Nord-Vågsøy 8.350 -
Bremnes 4.850 -	Sogn og Fjordane 543.500 hl
Moster 2.700 -	Sande 85.850 -
Stord 214.700 -	Herøy 365.050 -
Skånevik 2.000 -	Ålesund 531.250 -
Fjellberg 3.300 -	Sandøy 46.800 -
Kvinherad 6.200 -	Fræna 58.050 -
Fitjar 19.800 -	Kristiansund N. 40.496 -
Tysnes 1.900 -	Møre og Romsdal 1 127.496 hl

* For Møre og Romsdals vedkommende er som ilandbringelsessted oppført den kommune hvor silden er omsatt idet man mangler nøyaktigere opplysninger hvor silden er ilandbrakt.

Etter Norges Sildesalslags årsberetning er silden anvendt således:

Eksportert fersk	1.012.492 hl
Frosset for eksport	285.058 -
Saltet	1.352.934 -
Hermetikk.....	145.279 -
Sildolje	3.168.440 -
Agn	85.044 -
Forbrukt innenlands	52.552 -

VI. DAGBOK VINTEREN 1949.

Av notbas *Hans O. Vindenes, Vindenes.*

Mellom jul og nyttår tok vintersildfiskerne til å gjøre seg klar. Her sør mente vi at det skulle være tidsnok den 3. januar. Men så hørte vi at møringene var utrygge så snart nyåret var inne, og dette smittet på oss og. Vi tror ikke at silden kommer før framimot midten av januar, men en kan aldri være sikker heller.

Været har vært urimelig varmt og rusket, og det regner en med skulle være som et framdriftsmiddel på silden.

Det tar lenger tid med å bli ferdig år for år. Tempoet på verksteder og trangen til frihet i form av skifting både her og der er rett og slett tarvelig. Ingen — eller i alle fall få — har lenger noen interesse av å arbeide. Det gjøres bare nødvendig. Fiskerne synes jeg danner et unntak og er overgitt over situasjonen.

Proviantforholdene i år er slette. Lenge så det ut som vi ikke skulle få tildeling av kjøtt i det hele tatt, men så var det enten Kong Håkon eller statsråd Carlsen som tok til vetet — og nå går det rykter om at vi skal få 10 — ti — kilogram pr. snurpebåt à 20 mann pr. måned. Resultatet er at snurperne er begynt med det en i militærspåket kaller »omgående bevegelser». Forsyningsdepartementet må således ikke tro at de tjener noe særlig forsyningsmessig sett på å gi oss slike skambud.

6. januar: Vi har ligget ferdig et par dager og småventet, men været har vært sørgelig. Idag rapporteres havsule til og med i Måløysundet. Enkelte tror det er sildeutsikter, men det er sikkert været som gjør havsula tommelomsk ute på havet slik at den må inn i smult vann. — Fyrvokteren på Svinøy mener at silden er kommet. Og det kan en ikke forundre seg over når en vet hvor Svinøya ligger — ensomt langt ute i havet. — Været er vestlig og dårlig med tung sjø.

7. januar: Vi — og flere med oss — er på vei nordover. Været er bedre i dag, men noe hav-vær er det ikke. Vi trenger imidlertid å begynne å bevege oss og få beina i orden og ta til å gjøre oss sjøsterke.

8. januar: Vi og flere ligger i Måløy. Nordveststorm og svær sjø. Uframkommelig nordover og ingen mulighet for å høre noe angående fisket. Ikke en gang kokefisk å få.

9. januar: Det er søndag og rolig. Til og med været er bedre i dag. Enkelte snurpere kommer sørfra og legger seg til slik at det blir mindre ensomt, men værmeldingene i ettermiddag er uhyggelige.

10. januar: Været er rett og slett forferdelig. Sørvest storm, regn og svær sjø — så dette ser ikke så bra ut for oss som tenkte å fiske sild.

11. januar: I dag har været vært litt bedre slik at større båter har kunnet passere Stad. — Her i Måløy samles etterhvert flere snurpere slik at sundet tar til å fylles. Det er stormvarsel til natten. 1 hl sild fått på settegarn Hernar.

12. januar: Været har fjelget seg. Nordenvinden, som var svær i natt, har slakket av, og meldingene er sørlig sterk kuling i morgen. — I kveld gikk både drivere og en del snurpere ut på Svinøyfeltet. Sjøen er helst tung. Det ble straks funnet sild på ekkolodd og senere med håndlodd. Den stod imidlertid djupt. Fra midnatt frisknet vinden sterkt utover, slik at på morgenparten antar jeg det var full storm fra sør. — Ja, dette været kommer visst til å ergre resten av fettet av oss i år. Vi håper det skal endre seg på fredag da det er fullmåne, men jeg tror ikke det holder stikk denne gangen.

13. januar: Full sørlig storm og regn. — I fiskerimeldingen opplyses at silden i natt var kommet på Svinøyfeltet. Snurpere hadde loddet på sild, men djupt. Enkelte garnbåter hadde fått en del — 8—15—40—60 og en endog 250 hl. Så nå er fisket altså begynt i år og — natten mellom 12. og 13. januar. Det er vel egentlig 1 døgn tidligere enn i fjor. — Driverne måtte dra tidlig på grunn av været. En kunne fristes —. Dersom vi skal få en stormvinter av den gamle sorten, så jamenn skal her bli mask om silden kommer inn. Og en stormvinter er det all sannsynlighet for at vi får.

14. januar: I dag er det fullmåne og etter mitt skjønn full sørvest, dreiende vestlig storm. — Vi går til Batalden hvor vi har hørt det er gjort et steng »småsild«. Av gammel erfaring vet jeg at det før har vært snakket om småsild i Batalden når de ikke har interesse av besøk. — Da vi kom hit til Batalden, var her sild i massevis — men også storm. Vi forsøkte å ha noten uti mellom bygene, men det ble heldigvis kun kokesild. Med 3 andre som forsøkte ble det likedan. — Stormen dreiet nordvest og senere på nord. Utover natten var her sild i massvis rundt båten der vi ankret uten at det var den minste mulighet for fangst på grunn av storm.

15. januar: I dag ble det årets første egentlige sildedag — og åstedet var Hellefjorden. I formiddag var det nordkuling så det var vanskelig å orientere seg, men utover dagen spaknet det av slik at det ble tatt flere gode kast. Det ble dog ikke riktig fart i kastingen før i mørkningen. Da fikk de fleste store fangster. Ulykken var imidlertid at det ble helt stille slik at nøtene rekte sammen for en stor del med den følge at silden gikk ned og sprengte. Fangstresultatet ble derfor ikke hva det kunne og burde en slik dag, men mange fikk dog større og mindre slumper. Vi fikk 1800 hl.

16. januar: Søndag. De fleste av dem som fikk sild i Hellefjorden i går kveld var på vei til Bergen med silden i natt. Jeg skal hilse og si at det var en natt som en må lete lenge etter for å finne maken. Sørvest kuling med vasshagl så det brendte i øynene og usiktbart vær trass

i at det var full-måne. Og da vi trass i alle hindringer kom fram, så oppdaget vi at de som skulle ta imot oss og som har gått og ventet på silden like lenge som oss, hverken har folk eller sving på tingene. Så nå ligger vi og venter i uvisshet.

17. januar: I morges var været så pass at det var folk ute både på Frøysjøen og ved Alden og fikk sild. Så snart det ble lyst, tok imidlertid kulingen til igjen for alvor og det ble bare på livet laust. Utover dagen ble det sør storm — og til natten er varslet sørvest — dreierende nordvest full storm, så vi har å hygge oss til. Dersom vi var ute for å se elementene i all sin storslåtthet, hadde vi ikke hatt noe å beklage oss over, men det var nå egentlig ikke det som var vår tanke. Vi skulle fiske sild, men det lar seg ikke lett forene med dette været.

18. januar: Litt rimeligere mellom bygene i dag. Det ble funnet og tatt sild ved Skomakeren, Alden og i Frøysjøen, men forholdene var ikke gode — så det var bare et fåtall av dem som var til stede som fikk fangst. I kveld sørvest kuling igjen. Vi går til Bergen med 2200 hl og kommer vel fram etter mye strev i usiktbart vær.

19. januar: Sørvest vind og snøslaps med stor sjøgang. Det er dog enkelte som har fått sild hist og her i dag og.

20. januar: Sørvest storm som forbyr overalt så lenge det er dag. Her er en sjøgang som er fenomenal. Værmeldingen er nordvest storm, men allikevel begynte snurperne å gå i gang utpå kvelden. Det ble tatt atskillige fangster, hovedsakelig i Hellefjorden og så langt inn som til Nerøy.

21. januar: Litt bedre vær i dag. Driverne fikk en god del sild på forskjellige felter i natt. Snurpefisket holder seg uavbrudt hele natten — og det tas atskillige fangster, særlig i Hellefjorden. Mot kvelden ble det nordlig kuling som spaknet utpå natten.

22. januar: I dag har været vært bra og det er tatt mange store laster. Vi har strevet uhyggelig. Sprengte 2 nøter i går og fortsatte i dag med en lånt not. Har håvet opp i alt 3600 hl — herav 3000 i »Poseidon« som går fra Hellefjorden til Bergen. Sørvest og vasshagl i kveld så vi er glade for at vi er på vei inn.

23. januar: Søndag — og av den grunn intet fiske. Alt annet er det ingen stans i.

24. januar: Bra vær i natt. Det ble tatt en del snurpefangster like sør til Rautingen. På morgenen ble vinden vestlig og frisknet til.

25. januar: Sørvest kuling som øket til storm i kveld. Dette været i år er det sørgeligste jeg kan huske. Det hadde vært store sjangser til et godt storsildfiske, men dag for dag går ad undas på grunn av været. Nøtene revner som papir og det blir massevis av kav og møye. — I Skorpefjorden ble der tatt en del fangster.

26. januar: Litt spakere i dag, men men — det er for lite spakt. Vi er i Skorpefjorden hvor det ble smått. Ellers har det vært kastet litt ved Skomakeren, Buskøy, Rautingen. Vi fikk et godt kast, men sprengte noten aldeles i filler. — En kan bli atskillig mer enn halvgalen av dette været og disse forholdene. Ingenting holder. Nøtene er som vått papir. Skifter inn ny not og skal ta sjangsen med den i morgen, men Vår herre alene vet hvordan det vil gå. — Mannskapene får også mer og mindre skader av uværet. Knokene fyker av og senestrekke blir

dagens plager. Dette er rett og slett et forferdelig sirkus. Den ene båten kjører på land og den annen etter. Enkelte forliser helt. En og annen mann blir det også gjort ende på. Enkelte får bommer i skallen og andre skades på annet vis. Ja, slik går det her. Men en må fortsette å prøve. En kan ikke gi seg — for alt er satt på høykant. Utrustning og anskaffelse av enhver art er kostbar, og alt skal betales av den sild en er kar for å få fatt i i disse korte ukene. Jeg tør spå at det blir atskillige som kommer til å få lite i banken av denne vinteren, og kanskje det blir det beste når alt kommer til alt — for ellers kom vel »Stavangerfjord« ut med snurpenot neste år og »Drammensfjord« på bomming og med botnagarn.

27. januar: Kl. 8 i morges var meldingen sørvest stiv til sterk kuling — liten storm ved Stad. Det ser ut som om både snurperne og garnfolkene tar til å stusse en del over hva alle denne vinden skal bety. De begynner i alle fall å ta det roligere. Trass i at storparten har ligget for stormen, har dog enkelte motige sjeler vært nerpå Bremangerpollen hvor det ble tatt 7—8 snurpefangster i uværet. Ellers er det bare forlis og grunnstøtning og stormvarsel og storm. — Ja, det er ingen kunst å bli både motlaus og fattig i dette været.

28. januar: I dag er det fredag, og en venter gjerne at den skal være litt utenom det vanlige. Men denne er like vind- og vassfull som de andre dagene som er gått forut. Ennå er det imidlertid på morgenparten, så vi får nå se. — Vi følger med i radioen der folk forteller både det de vil andre skal vite og det de burde holde tett med. I år er det boms og garnfolk som dominerer eteren. Snurperne er likesom ferdignakket de i år. — Ut på ettermiddagen bedret været seg en del, og der ble tatt en hel del snurpesild — særlig i Hellefjorden. Der var sild til stede i massevis, men en urimelig straum vanskeliggjorde arbeidet slik at det ble lite av det i forhold til sildemengde.

29. januar: I dag begynte det straks å kule på igjen. Her var sild flere steder omkring Batalden—Kinn m. v., men sterk kuling, sørvest og regn. Ja ikke å forglemme regnet — lysverkerfolkene har storår de. — Resultatet av dagen er hovedsakelig slit og strev og ei våt ræv. Vi går til Bergen i kveld med 1700 hl, men været utvikler seg slik at det ikke er bare spøk å fare kysten langs med sildelast. Værmeldingene går ut på full storm, og de tar ikke munnen for full når de sier det i kveld. Vi har egentlig en annen betegnelse på slikt vær, men det tør jeg ikke skrive.

30. januar: Søndag. I natt har det vært en forferdelig natt. Vi kom til Skomakeren hvor vi har holdt det gående med ankring og opphiving hele natten. Stormen gikk fra sørvest til vest og senere N.N.V. storm — eller det må vel kalles orkan. I og omkring Florø — hvor storparten av flåten la seg i går kveld — har det visst gått på livet laust. Flere båter er drevet på land. En snurper forlist utfor Olderveggen.

31. januar: Etter storm kommer stille — og i dag ble været virkelig rimelig bra. Det ble godt snurpefiske — særlig på Kvalheimsviken og dessuten på de forskjellige steder nordpå. Ut på kvelden tok det seg opp i Frøysjøen der mange fikk godt med sild. Det ble snurpet en del like opp til Stad.

1. februar: I dag ble også været bra. Det ble tatt atskillig snurpesild på Bremangerpollen og forskjellige steder både nord- og sørover. Det

var reale stimer av den der vi var, og vi går nå til Bergen med 2800 hl tatt i et kast på Bremangerpollen. — I kveld er det første gangen i år vi går leia sørover og kan få øynene opp for vassdrev. Ja, det blir vel bedre siden.

2. februar: Frisk vind fra sør og regn i massevis. Det har vært slakkere med fisket. En del båter på vei til Ålesund. Dessuten enkelte få fangster i Florø—Måløy distriktet.

3. februar: I dag for så vidt rimelig fra Bergen til omkring Florø, men lenger nord er det frisk vestlig vind og tung sjø. Så vidt meg bekjent er det ikke tatt snurpesild i dag.

4. februar: Tålig bra vær i dag for så vidt vinden angår, men det er en hivende sjøgang. — Vi kom tilbake i går kveld etter endt levering. Gikk på Bremangerpollen igjen i dag. Det var atskillig sild til stede, og atskillige fikk også fangst. Vi fikk 2000 hl i 2 kast og går atter til Bergen. Vi har nå ca. 12000 hl netto på oss, og det tar da til å bli ikke så verst. Håper dog ennå på å kunne klare litt til.

5. februar: Vi er i dag og losser. Været er finfint. De som er på feltet vader i sild — helst omkring Stad. Der er sild i kolossale mengder påstås det, men det går svært meget på notskader idet det er en temmelig tung sjøgang som vanskeliggjør berging av silden. Det er allikevel en hel del som kommer lastet.

6. februar: Søndag. Fremdeles pent vær og visstnok litt mindre sjøgang. — Vi går nordover igjen og treffer atskillige lastete snurpebåter. Alle låter svært vel om sild fra Bremanger til Vanylvsgapet.

7. februar: I natt ble det tatt endel snurpesild omkring Stad. Været var helt pent. Vi fikk ca. 3000 hl i 2 kast og fikk merkelig nok losse i Måløy. Ellers har det vært å gå til Bergen hver eneste gang. — Ut på kvelden frisknet det til.

8. februar: Været middels. Tung sjø. — På Bremangerpollen ble tatt en del snurpefangster. Det er hva der har vært sørenfor Stad. Vi har ikke klart å følge med nordenfor Stad, men såvidt vi forstår har de tatt eller arbeidet med sild omkring Rundø—Goksøyrviken.

9. februar: Tung sjøgang, men tålig med vinden. På Bremangerpollen var meget sild til stede — eller nærmere ved Nesje — men den stod oppi brenningen så det var ytterst vanskelige forhold. Senere tok det seg opp snurping ved Kvanhovden—Frøyskjærene hvor det ble tatt atskillige fangster utover ettermiddagen og kvelden. Vi fikk i alt 2200 hl i 3 kast hvorav 1 sprakk. Vi blir beordret til å gå til Bergen. — Været blir fint utover kvelden og natten.

10. februar: I dag ble været riktig pent, og de fleste som var så heldige å få være på feltet har fått sild. — Det er første dagen i vinter at det har vært mulig råd å komme utfor kysten for værets skyld. Det rapporteres om sild i store mengder fra Kinn og nordover til Olderveggen.

11. februar: I dag ble det dårligere med været igjen. Kuling og stor sjøgang så sjansene har vært små. Det er visstnok 2—3 båter som har berget sild ytterst i Bremangerpollen. Dessuten en del sprengte nøter. Det er dagens resultat. — I morgen er det siste storsilddagen, men meldingen går ut på sørvest kuling. Dersom meldingen holder — og det gjør den vel — så vet vi allerede nå hvor stort storsildfiske vi har. Får dog håpe i lengste laget. Vi er på vei nordover og treffer en hel del bomms som skal sørover og gjøre klar for vårsilden. Likeledes enkelte

snurpere i samme erind. Jeg har imidlertid den tro at en må kunne få en del sild her nord ennå og vil foreløbig innstille meg på det.

12. februar: Sørvest kuling spådde de — og det ble det også. Dertil en kjempesjø. Båtene slenger hist og her fra Batalden og nordover, men ikke fåes der sild og ikke er det vær. Ut på dagen fikk dog en båt 1300 hl på Vetvik — et rent unntak. For øvrig gikk flåten tidlig inn for å ordne med forskjellig. — Og hermed er det en kaller storsildfisket slutt for denne gangen. Været har vært uvanlig stormende og vanskelig slik at mange har slitt vondt og fått lite. Trass i uværet er det dog mange som også i år har fått stort kvantum. Silden har stått lenge — 4 uker — og det er lang storsildsesong. Dessuten har den stått tett sammen på kort strekning nær land, så det har ikke vært så vanskelig hverken å finne den eller å få den i not, men å berge den har vært vanskelig. Nøtene har revnet som papir — og det har vært uvanlig mange vanskeligheter å kjempe med. Men nå er som sagt sesongen gjennomført, og fra nå av blir silden å kalle for vårsild. Det var å ønske at været ville bli litt rimeligere for resten av vinteren.

13. februar: Søndag. Meldingene går ut på stiv til sterk sørvest kuling — liten storm ved Stad. Spåmennene har ikke tatt for meget i munnen denne gangen, for været er i høyeste grad utrivelig. Snurperne er mest mulig gått til sine hjemsteder. Enkelte ligger og slenger her og der. Det er fullmåne i dag, men så uendelig trist med været og lite å trøyte tiden med når en ligger og slenger i fortøyningene og bare håper på værforandringen som aldri kommer.

14. februar: Sørvest dreierende vest vind til kuling og en kjempesjø. Så vidt meg bekjent, har ingen fått eller hatt kontakt med sild i dag. — Meldingen for i morgen er sørvest kuling, så vi har å hygge oss til. — Kl. 23 i kveld kom en båt frampå sild i Olsundet ved Bulandet. Den kastet og fikk 500 hl, men det klages over overhendig sjøgang. Flere tar avsted sørover, men ikke alle går like fram til Bulandet idet det rett og slett ikke er brukelig vær. Det ble også bare med denne ene fangsten.

15. februar: Samme elendigheten hva været angår. Her nord er ikke fått sild bortsett fra den slumpen i går kveld ved Bulandet. Men ved Skidnedal i Karmsundet ble det tatt en del fangster med snurpenot i går kveld fra 300 til 1000 hl. Det var nesten et sjokk, for vi har lite lyst å gå sørover. Der er garn, straum og trangt på alle måter. Mange går sør i dag. En del ligger igjen. — Værmeldingene som før. Liten storm ved Stad.

16. februar: Samme elendige været uavlatelig. Sør stiv til sterk kuling, sjøgang og regn. Kan ikke tenke meg at lysverkene skulle mangle vann i år, men kan hende har de ennå fått for lite. Vi har i alle fall fått det vi trenger og mere til. Så vidt vi forstår hittil og hertil, ble det visst ingen ting på Skidnedal i går kveld enten det nå var sild som manglet eller det var været som ikke passet. På nordre felt er avgjort og konstant landligge. De piner opp litt landnotsild mellom byene av det de har i år — det er det eneste. Snurperne vil tørke nøter, men Vårherre er ikke nådig nettopp nå. En får vente til det våres med tørkingen. Andre søker inn til byene for å forsterke medisinkisten. Det kan også trenge. Brofoss er sikkert enig i det. Han trenger vel penger i kassen han og veit eg. — Alt for fedrelandet.

17. februar: I dag er det litt anstendigere hva regn og vind angår,

men sjøgangen den er omtrent den samme. Meldingen for imorgen går ut på at han skal bli både stiv og sterk. Botnagarnsfiskerne har fått en del sild i dag — opptil 2—300 hl så nå blir det deres tur mens vi får se på. — Snurperne har gått rundt over alt i Karmsundet og så langt ut som det går an i sjøgangen, men finner ingen ting. De fleste legger seg til å lyse. Vi ankrer på Grønnestadvågen og lar humla suse. Vi er likesom begynt på vårsildfisket nå, men det er ikke så interessant i forhold til storsildfisket idet her i flere år ikke har vært vårsild av betydning. Blir bare været brukbart, så går vi nordover igjen, men vær får vi vel ikke i år før i april. —

18. februar: Dagene går og det kommer vel med, for nå er vi begynt på gamletralten igjen her sør. Først er det kuling fra sør og dernest straum. Her er sild ved Skidnedal, men djupt. På morgenparten ble det tatt en del fangster. Da var været tålig, men så snart det ble lyst kom han igjen. — Her er et sleng med sild rundt Skudesnes og i Karmsundskjeften og. Garnfolket har fått helst bra med sild i dag, men de kaver med været de og. I kveld var det kulingsvarsel fra Skagerak til Grense Jakobselv. — Imidlertid skal det godt gjøres at ikke en og annen skal få seg en slump — og så har vi det gående. Dette er nå fjerde året med lite vårsild for snurperne — så det er ikke meget å rope hurra for foreløbig.

19. februar: Det var klart at silden var på framsig i Karmsundet i natt, men det var sørkuling og stor sjøgang så ingen fikk noe. Ut på formiddagen dreiet imidlertid vinden på vest, været ble bra og her ble observert uanete mengder av sild fra Svortingene like til og forbi Kopervik. Det ble en av de største silledager i Karmsundet selv om det var uvanlig mange bomkast også. Her var svært mange snurpere som fikk både last og slumper. Vi derimot fallt fullstendig gjennom. 4 bomkast var vårt utbytte av dagen. Dette er sørgelig, men sant.

20. februar: Søndag. I natt begynte det å friske på med sørlig vind, og i dag er det frisk vind og regn. Meldingen er stiv og sterk kuling med liten storm ved Stad. Ja slik har vi det. Ligger spent på hva morgendagen vil bringe.

21. februar: Tålig bra vær, men fisket ikke særlig å skryte av. På lys ble det tatt 3—4 fangster på Breiviken, men ellers smått over alt.

Jeg går meg trett, går fra borde og reiser heim — for i år.

Om vårsildfisket kan jeg dog føye til:

Fisket hanglet i vei. Enkelte har fått en del — og kanskje ikke så lite vårsild. Silden for fram gjennom alle hol både i Ryfylke og i Bømmelen like nord gjennom Nyleia. Men den var snar så det tok fort slutt sørpå. Borti første halvdel av mars tok den seg opp igjen i Batalden, Bremanger, Fåfjorden, Frøysjøen og rundt Stad. Der ble en del sild, men været var fremdeles ikke bra. Dessuten kom det tidlig masser av småsild i den. I Frøysjøen gikk det over til ren småsild — noe som gjorde snurperne sure og leie slik at de sluttet av etter hvert. For botnagarnsfiskerne, som de foregående år har fisket riktig svært, ble året en skuffelse. Været var slik at silden ble drevet fra de vanlige settegarnsfeltene og tok fjæren fatt. Derfor ble botnagarnsfisket i år en fiasko. Stort sett ble det dog en vanlig bra tur for en stor del når en ser sesongen under ett — dette trass i at været var det verste i manns minne.

Tabell 5.

Drivgarnslag fordelt etter

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster										
	I alt	Verdi kr.	Art			Gj.sn. laste- evne hl	Særlig utstyr				
			m/k	m/sk	m/å		Elek- trisk lys	Radiomottakere		Radiosendere	
Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.						
Finnmark	3	370.000	3			665	3	3	1.500	3	11.000
Troms	6	305.000	6			400	6	6	2.000	2	14.000
Nord-Trøndelag . .	2	160.000	2			500	2	2	800	2	8.000
Sør-Trøndelag . . .	19	1.045.000	18	1		375	19	17	7.000	7	18.000
Møre og Romsdal	206	12.100.000	195	11		505	205	191	77.700	147	556.000
Sogn og Fjordane	59	2.315.000	28	31		415	59	57	22.500	21	85.000
Hordaland	57	2.326.000	27	26	4	430	54	48	18.900	8	34.000
Bergen	4	400.000	4			500	4	2	800	3	13.500
Rogaland	7	497.000	2	5		600	7	7	2.900	4	12.000
Vest-Agder	3	206.000		3		765	3	3	1.500	2	15.000
Ialt	366	19.724.000	285	77	4	475	362	336	135.600	199	766.500

Tabell 6.

Settegarn fordelt etter

Troms	1	65.000		1		700	1	1	400	1	4.000
Nordland	3	107.000	3			365	3	3	1.500	1	2.500
Sør-Trøndelag . . .	2	122.000	2			425	2	2	1.000	1	2.500
Møre og Romsdal	10	262.000	10			335	10	10	3.900	2	7.000
Sogn og Fjordane	34	935.000	7	19	8	260	28	30	11.500	3	12.300
Hordaland	95	2.398.000	9	82	4	315	79	91	35.700	12	49.500
Rogaland	457	9.141.000	6	412	39	290	390	383	137.000	49	178.000
Vest-Agder	141	2.829.000		134	7	275	134	135	39.000	12	43.500
Aust-Agder	10	149.000		10		295	9	9	2.800		
Vestfold	1	50.000		1		250	1	1	350		
Østfold	14	297.000		14		270	11	10	3.900		
Ialt	768	16.355.000	37	673	58	290	668	675	237.050	81	299.300

Tabell 7.

Driv- og settegarnslag fordelt etter

Nordland	2	57.000	2			360	2	2	700	1	3.000
Sør-Trøndelag . . .	13	663.000	13			420	12	13	5.300	7	21.000
Møre og Romsdal	28	1.628.000	28			485	28	28	10.700	14	62.500
Sogn og Fjordane	38	1.323.000	18	20		340	38	37	14.100	4	17.000
Hordaland	156	6.748.000	38	116	2	435	155	144	55.000	49	186.000
Bergen	1	85.000		1		350	1	1	300	1	6.000
Rogaland	148	6.814.000	10	138		445	146	144	57.000	66	235.000
Vest-Agder	17	549.000		17		420	17	17	7.500	11	38.000
Aust-Agder	3	267.000		3		540	3	2	750	2	8.000
Telemark	2	100.000		2		400	2	2	700	1	3.500
Buskerud	2	195.000		2		500	2	2	900	1	3.000
Østfold	8	390.000		8		330	7	8	3.100	2	9.600
Ialt	418	18.819.000	109	307	2	435	413	400	156.050	159	592.600

hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

		Lettbåter		Notbåter		Drivgarn		Settegarn		Antall	
Ekkolodd		Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Lag	Mann
Ant.	Verdi kr.										
		1	300			194	42.000			3	28
		4	1500			373	72.000			6	56
		1	300			124	24.000			2	18
1	15.000	13	4.300	1	10.000	1.227	269.000			19	187
57	692.000	74	25.500			11.091	2.450.000			206	1.849
7	100.000	19	5.800			2.699	561.000			59	468
		49	15.000			2.272	523.000			57	394
		4	1.400			294	72.000			4	35
1	12.000	7	2.100			303	65.000			7	51
1	15.000	1	500			171	36.000			3	23
67	834.000	173	56.700	1	10.000	18.748	4.114.000			366	3.109

hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

		1	400					30	8.000	1	9
		2	800	1	10.000			100	24.500	3	22
		1	400	1	8.000			95	21.000	2	16
		8	2.000					238	45.600	10	70
2	28.000	12	3.700					1.041	199.000	34	207
7	29.000	10	2.500	3	22.000			3.591	653.000	95	557
7	88.000	44	12.600	39	82.000			19 064	2991.000	457	2288
								5916	851.000	141	727
								373	47.500	10	61
								40	6.500	1	6
		2	400	2	3.000			602	78.600	14	81
16	145.000	80	22.800	46	125.000			31 090	4925.700	768	4 044

hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

		1	200			85	17.500	75	14.000	2	15
3	32.000	10	2.700			722	159.000	615	121.200	13	96
3	39.000	26	8.800			1662	351.000	745	134.400	28	240
1	12.000	21	6.600			1241	280.000	1357	235.000	38	254
28	400.000	133	38.200			5702	1303.000	6607	1185.000	156	1.085
1	13.000	1	400			50	13.000	60	7.000	1	8
15	194.000	126	38.500			4400	982.000	7405	1232.000	148	949
1	10.000	8	2.000			480	109.000	901	149.000	17	103
		2	1.000			115	22.200	154	21.900	3	22
		1	200			50	11.100	104	20.000	2	13
1	14.000	2	500			60	9.500	60	9.500	2	13
		7	2.100			214	45.000	545	65.000	8	49
53	714.000	338	101.200			14 781	3302.300	18.628	3194.000	418	2 847

Tabell 8.

Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Hoved-farkoster											
	Antall	Verdi kr.	Art		Gj.sn. laste- evne hl	Elek- trisk lys	Særlig utstyr					
			m/s	d/s			Radio- mottakere		Radio- sendere		Ekkolodd	
							Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.
Finnmark	2	530.000	1	1	2.100	2	2	9.000	2	850	2	23.000
Troms	23	5.345.000	21	2	1.650	23	23	158.500	23	13.550	23	273.000
Nordland	18	4.175.000	18		1.675	18	18	93.000	18	8.000	13	171.000
Sør-Trøndelag	7	1.165.000	7		1.400	7	6	31.000	7	3.500	7	89.000
Møre og Romsdal	98	24.925.000	59	39	2.115	98	98	546.000	98	55.000	92	1045.000
Sogn og Fjordane	14	2.510.000	12	2	1.630	14	13	68.500	14	5.200	13	171.000
Hordaland	71	14.965.000	68	3	1.750	71	65	390.000	71	30.000	60	762.000
Bergen	20	6.555.000	19	1	2.370	20	20	136.000	20	8.000	20	259.000
Rogaland	60	17.055.000	52	8	2.235	60	60	346.000	60	25.000	52	613.000
Vest-Agder	4	1.050.000	4		1.800	4	4	24.000	4	2.000	4	51.000
Telemark	1	50.000	1		400	1			1	400		
Oslo	3	925.000	3		1.935	3	3	17.000	4	1.900	3	35.000
Ialt	321	79.250.000	265	56	1.970	321	312	1.819.000	322	153.400	289	3492.000

Tabell 8 (forts.)

Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Lettbåter				Notbåter				Snurpenøter		Lag	
	m/motor		u/motor		m/motor		u/motor		Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.				
Finnmark	2	9.000			3	30.000	1	5.000	4	100.000	2	40
Troms	22	89.500	2	1.000	44	410.000	1	4.000	51	834.000	23	455
Nordland	16	62.000	7	2.800	33	325.000	2	5.000	38	720.000	18	335
Sør-Trøndelag	7	17.500			14	114.000			14	231.000	7	132
Møre og Romsdal	95	335.000	4	1.500	195	1760.000	1	1.500	207	3396.000	98	1.966
Sogn og Fjordane	13	55.000	3	900	27	240.000	1	1.500	34	561.000	14	259
Hordaland	65	229.000	6	2.500	132	1180.000	9	13.500	153	2483.000	71	1.320
Bergen	20	78.600	1	300	39	393.000	1	3.000	49	843.000	20	402
Rogaland	54	196.000	15	5.000	112	1100.000	5	15.000	133	2340.000	60	1.178
Vest-Agder	4	14.000	1	300	8	73.000			10	150.000	4	78
Telemark			2	1.000	1	15.000			1	15.000	1	9
Oslo	3	14.000			6	65.000			6	100.000	3	60
Ialt	301	1099.600	41	15.300	614	5705.000	21	48.500	700	11773.000	321	6.234

Deltakelsen i fisket.

I tabell 5—10 er som vanlig bearbeidet de opplysninger som man har fått om de forskjellige lag i forbindelse med innmeldingen til oppsynet.

I henhold til disse opplysninger deltok det følgende lag i årets vintersildfiske:

Drivgarnslag 366 (319), settegarnslag 768 (704), landnotlag 47 (38), snurpenotlag 321 (252), kombinerte drivgarn- og settegarnslag 418 (329) og 98 hjelpere og diverse kombinasjoner.

Med disse lag deltok i alt 17.427 (14.065) mann.

I parentes er angitt de tilsvarende tall for foregående sesong.

En sammenlikning med det antall lag som leverte fangst til Noregs Sildesalslag siste sesong viser at oppsynets oppgaver fremdeles ligger i underkant. Dette vil formentlig bedre seg til kommende sesong idet innmeldingsplikten nå er lovhjemlet ved lov av 15. juli 1949.

Av snurpenotlag var innmeldt 321, mens 350 lag har levert fangst til Noregs Sildesalslag. Ca. 8 % av de deltakende lag er således ikke innmeldt til oppsynet. Ellers kan merkes at det var en bemerkelsesverdig økning i antallet snurpenotlag som leverte fangst til Noregs Sildesalslag forrige år og i år — nemlig fra 315 til 350.

Antallet garnlag som leverte fangst over 100 hl til Noregs Sildesalslag var i år 13 mindre enn foregående sesong. Av disse hadde 1552 eller ca. 80 % meldt sin deltakelse til oppsynet. Dette var en betydelig bedring i forhold til forrige sesong, men det er fortsatt altfor mange som ikke kommer med i oppsynets statistikk.

Av tabell 5—8 vil sees at moderniseringen av garn- og snurpeflåten fortsetter ved innstallering av ekkolodd og telefonisendere. Videre fortsetter motoriseringen av snurpeflåten og fangstbåtene. Mens ca. 47 % av snurpeflåten var motorisert i 1940, er i dag ca. 83 % motorisert — og mens ca. 65 % av snurpeflåten i 1940 hadde en motordreven snurpenotbåt og motor i lett båten den gang var ukjent, kan motoriseringen av snurpenotbåtene og lett båtene i dag på det nærmeste sies å være fullført. Som anført tidligere, var utvilsomt denne motorisering av fangstbåtene en av hovedårsakene til at resultatet av årets snurpenotfiske ble så bra som det ble.

Tabell 9.

Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fylke	Dekkede og åpne hovedfarkoster		Lettbåter		Fangstbåter				Landnøter		Lag	
					m/motor		u/motor					
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann
Sogn og Fjordane	33	362.000	47	11.000	14	98.000	22	27.000	109	485.000	33	243
Hordaland	13	203.000	21	6.500	5	24.500	20	13.500	41	180.000	13	123
Rogaland	1	800	1	400					1	4.000	1	10
Ialt	47	565.800	69	17.900	19	122.500	42	40.500	151	669.000	47	376

Tabell 10. *Hjelpere og diverse komb. lag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.*

Fra hvilket fylke	Hoved-farkoster										Lettbåter		
	Antall	Verdi kr.	Art		Elektrisk lys	Særlig utstyr						Antall	Verdi kr.
			m/s	m/k		Radio-sendere		Radio-mottakere		Ekkolodd			
						Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.		
1. Finnmark	1	150 000		1	1	1	3.000	1	300				
2. Troms	7	525.000	1	6	6	5	18.000	5	2.100	3	33.400	4	1.600
3. Nordland	7	370.000	3	4	6	5	16.000	6	2.500			2	600
4. Sør-Trøndelag	6	255.000	1	5	6	6	20.000	6	2.000	1	12 000	3	1 000
5. Møre og Romsdal ...	19	1.200.000	4	15	18	17	72.000	18	6.500	3	36.000	6	2.000
6. Sogn og Fjordane ...	17	590.000	12	5	14	2	6.000	15	5.000			23	11 500
7. Hordaland	9	605.000	8	1	9	8	40.000	9	3.900	4	41.000	2	800
8. Rogaland	31	2.005.000	26	5	31	23	92.000	30	12.500	7	88.000	25	20.500
9. Østfold	1	65.000	1		1	1	3.000	1	500			1	300
	98	5.765.000	56	42	92	68	270.000	91	35.300	18	210.400	66	38.300

Tabell 10 (forts.). *Hjelpere og diverse komb. lag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.*

Fra hvilk. fylke	Notbåter			Redskaper						Antall lag					Antall Mann		
	Antall			Garn		Snurpenot		Landnot		Trål		Hjel- pere	Trål	Snurp og land- not		Snurp og garn	Land- not og garn
	m/motor	u/motor	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.						
1.												1					7
2.	6	1	58.000									7					63
3.	6		45.000			1	8.000					7					54
4.	6		48.000									6					49
5.	16	1	124.000									19					148
6.	15	19	201.500	297	55.000	12	113.000	43	170.000			1	8	1	7		192
7.	8	2	75.000			1	12.000	2	10.000			8	1				74
8.	18	10	186.500	339	59.000	13	108.000	5	16.000	4	9.000	15	4	3	9		223
9.		1	1.000									1					7
	75	34	739.000	636	114.000	27	241.000	50	196.000	4	9.000	65	4	12	10	7	817

Redskapssituasjonen — Berging av settegarn.

I. REDSKAPSSITUASJONEN.

Klagene over mangelen på redskaper var helst større enn tidligere. Dette gjaldt både snurpenøter og garn av begge slag.

Det ble i alt utstedt anvisninger på 96 snurpenøter. Alle anvisninger ble benyttet. Trass i den påståtte mangel på snurpenøter øket antallet snurpenotlag med 35 i forhold til foregående sesong.

Det ble utstedt anvisninger på 10. 536 drivgarn og 14.830 settegarn hvorav det pr. 1. mars 1949 lå ubenyttede anvisninger på henholdsvis 251 og 894 garn. Man kan dog vanskelig ta dette som et tegn på at der var tilstrekkelig med garn. Tvertimot hadde man inntrykk av at garnmengden var i minste laget for mange likesom det var en rekke gamle garn i bruk. Så vidt vites måtte dog ingen lag innstille på grunn av redskapsmangel.

De vanskelige værforhold øvet selvsagt innflytelse på redskaps-slitasjen. Dette gjaldt ikke minst for snurpenøtenes vedkommende. For drivgarnslagene ble både slitasjen og tapene relativt liten på grunn av de forhold man drev under, jfr. foran om drivgarnsfisket. Settegarnslagene hadde til dels store tap på enkelte felter likesom slitasjen var jevnt over stor.

Det er vanskelig å ha en begrunnet mening om redskapssituasjonen ved sesongens slutt. Imidlertid er redskapsrasjoneringen nå opphevet. Man må da kunne forutsette at de som eventuelt er nødlidende vil få dekke sine behov. Det kunne dog ha interesse å konstatere hvor stor omsetningen av redskaper til kommende sesong blir for på denne måte å måle behovet.

II. BERGING AV SETTEGARN.

Det ble slept inn en rekke garnklaser til bergegodsanlegget i Ravnefjellsbukta. Klasene hadde tildels stått lenge i sjøen. I alt ble berget 228 garn med tilbehør som imidlertid i stor utstrekning var av dårlig kvalitet.

Før sesongen hadde man forskjellige utgifter på anlegget. Ser man bort fra disse stiller driftsregnskapet for anlegget seg således:

Inntekter:

Bergelønn	kr. 2 581,75	
Solgt sild	- 890,00	kr. 3 471,75

Utgifter:

Arbeidsutgifter m. m.	- 3 369,71	
		<u>Overskudd kr. 102,04</u>

Man har tidligere leiet motor til dette anlegg for hver sesong. Til kommende sesong vil man gå til innkjøp av egen motor.

Omkring Karmøy ble det på ny forsøkt organisert berging av settegarn siste sesong. Man leiet m/s »Franconia« med 5 manns besetning til å berge garn ute på feltet eller eventuelt å slepe klaser til lands. Fartøyet begynte i tjenesten den 21. februar og sluttet 4 uker senere. Man leiet fast stasjon på barkeriet i Vedavåg hvor man også måtte leie nødvendig arbeidshjelp.

Regnskapet for dette bergingsarbeide stiller seg således:

Inntekter:

Bergelønn	kr. 6 418,00	
Solgt sild	- 1 151,10	
Solgt redskaper på auksjon, netto	- 3 171,42	kr. 10 740,52

Utgifter:

M/S »Franconia« med besetning	kr. 11 200,00	
Arbeidsutgifter m. m.	- 4 118,06	- 15 318,06
		<u>Underskudd kr. 4 577,54</u>

Noregs Sildesalslag garanterte for dette underskudd.

Den organiserte berging omkring Karmøy ble ledet av oppsyns-assistent Tore Vedø som har summert opp sine erfaringer således:

Alle forhold tatt i betraktning var bergingen vellykket. Man hadde nok å gjøre hele sesongen, men man klarte ikke å komme over alt hvor man burde vært. Således fikk man ikke anledning til å arbeide ved Urter hvor garntapet var størst. I alt berget man ca. 450 garn med tilbehør.

Skal bergingsarbeide bli helt effektivt, må det utbygges videre både på sjø og land. Man bør således ha to eller tre fartøy med samme kapasitet som »Franconia«. Derved vil man kunne få garna hurtigere opp likesom man formentlig også vil kunne berge større kvanta.

Det er også for lite med en samlestasjon i land. Man bør minst ha en stasjon i Røvær og en på Karmøy.

Til dette kan føyes at man også savner en samlestasjon i Haugesund. Det har hittil ikke lyktes å få en tilfredsstillende stasjon i Haugesund — noe som flere ganger har vært til stor uleilighet.

Spørsmålet om en videre utbygging av den organiserte berging omkring Karmøy er avhengig av om det kan leies det nødvendige antall fartøyer og om en eller annen vil garantere for eventuelt underskudd. Man vil gjøre henvendelse herom til Noregs Sildesalslag.

Ved tilfeldig berging ble berget 163 garn. Overskuddet på tilfeldig berging utgjorde kr. 1.141,59. Lønninger til oppsynsfunksjonærer som har deltatt i arbeidet med den tilfeldige berging er da ikke medregnet.

Arbeidsuttelst m. m.	kr. 11 200,00	
.....	+ 118,00	12 318,00
Utderskudd kr. + 277,54		
Solgt redskaper på auksjon netto	3 171,42	
Solgt sild	1 151,10	
Betjonn	6 418,00	
.....		10 740,52

Noregs Sildesalslag garanterte for dette underskudd. Den organiserte berging omkring Karmøy ble ledet av oppsyns- assistent Tore Væbo som har summet opp sine erfaringer således: Alle forhold tatt i betraktning var bergingen vellykket. Man hadde nok å gjøre like sesongen, men man klarte like å komme over alt hvor man burde vært. Således fikk man ikke anledning til å arbeide ved 1 ter hvor garnlaget var størst. I alt berget man ca. 450 garn med tilbehør. Skal bergingsarbeidet bli helt effektivt, må det utbygges videre både på sjø og land. Man bør således ha to eller tre fartøyer med samme kapasitet som straconois. Dermed vil man kunne få større hurtigere opp- lissonn man benyttelig også vil kunne berge større kvanta.

Sunnhetstilstanden.

Fra de innkomne beretninger fra fiskerilegene hitsettes:

Lege Reidar Slaattebrekk, Skudeneshavn:

»Det har ikke forekommet noe tilfelle av tuberkulose. Heller ikke andre smittsomme sykdommer av alvorlig karakter. På Fiskersykehuset har det ligget 4 pasienter med tils. 30 liggedager. Ellers har det vært en del forkjølelse og halsesyke. De fleste tilfelle jeg hadde til behandling var verkefingre, byller og smittsomme sår.

Det har ikke inntruffet noen ulykker av betydning og heller ikke vært noe dødsfall p. g. a. sykdom«.

Distriktslege J. Thorkildsen, Kopervik:

»Sunnhetstilstanden under årets sildefiske har vært ganske bra. Der ble behandlet 67 fiskere med i alt 74 konsultasjoner og 4 sykebesøk. 8 pasienter ble behandlet på Kopervik sykehus. Det forekom et alvorlig tilfelle av lungebetendelse. For øvrig var de fleste sykdommer av forholdsvis godartet natur. Som vanlig ble en del panaritier og lettere betendelser i huden behandlet. Av ulykker var en større annen grads forbrenning som ble behandlet på Kopervik sykehus«.

Distriktslege W. Bøe, Skåre:

»Det har i dette år vært megen liten sykelighet blant fiskerne. Dette kan kanskje delvis ha sin forklaring i at fisket for det meste foregikk nordenfor. Det har ikke inntruffet noen tilfelle av ulykker eller andre alvorlige lidelser. Kun et par innleggelser har vært påkrevet i St. Franciskus hospital. Dessuten har der vært 2 tilfelle av epidemisk sykdom — skarlagensfeber. Pasientene reiste hjem og ble isolert i sine respektive hjem«.

Distriktslege R. Gathe, Sund:

»Mitt inntrykk av sunnhetstilstanden blant fiskerne sesongen 1949 er at den har vært god — unntatt når det gjelder *tuberkulose*. Her er kommet hjem fra fiske 3 voksne mann med smittefarlig lungetuberkulose.

På et sildesalteri ble hos to unge kvinnelige arbeidere konstatert 2 tilfelle av knuterosen omtrent samtidig. Ved undersøkelse av denne sak fantes to meget smittefarlige tilfelle av lungetuberkulose hos arbeidsstokken. Senere er blant samme arbeidsstokk konstatert to tilfelle av (antakeligvis) ny lungetuberkulose og flere omslagere — også i de smittefarliges miljø for øvrig.

En tillater seg å foreslå at alle som mønstrer ombord på fiskefartøy, uansett om de skal fiske innen- eller utenlands skal påbys legeundersøkelse med røntgenundersøkelse av lungene før de får lov til å dra ut på fiske, og at de pålegges å møte til legeundersøkelse i så god tid at det blir anledning til å få utført de nødvendige undersøkelser. Jeg har et par ganger vært utsatt for at fiskerne kommer heseblesende lørdag eller søndag ettermiddag og absolutt må ha en legeattest fordi skuten går dagen etter. Dette har gjeldt islandssildfiskere — og det ser ut som en del misforstår meningen med de påbudte helseattester.

Distriktslege A. Gjelsten, Fjell:

»Vinteren 1949 har vore den rolegaste i dei år eg har vore fiskerilækjar her. Det kom vel av at det var så lite sild utanfor her i vinter. Ellers har eg hatt inntrykk av at helsestiltanden mellom fiskarane jamnt over har vore bra. Men dei sanitære tilhøva er ikkje serleg bra ombord i det fleste båtane. Serleg blir det eit problem å få regelmessig bad. Det ville vel vera ein tanke å ha eit bad ved dei store losseplassane (sildoljefabrikkar) slik at fiskarane kunne få høve til å bade der. Vidare kunne ein tenke seg at Noregs Sildesalslag kunne stimulera bygging av bad i havner der ein veit at fiskarane ofte plar ligge når det er uver«.

Distriktslege K. Lyslo, Austrheim:

»Her var relativt få fiskere i Austrheim legedistrikt i vintersildsesongen. De fleste fiskere som trengte legebehandling var landnotfiskere og garnfiskere. Kun få snurpebåter stasjonerte her.

Den kraftige influensaepidemien i januar/februar raste også her. Mange sildefiskere måtte til køys. Her var en del komplikasjoner i form av øre- og bihule-lidelser, ganske få tilfelle av lungebetennelse. For øvrig ingen tilfelle av farlige epidemiske sykdommer som tuberkulose, difteri o.s.v. En fisker herfra distriktet ble innlagt i sykehus for nyretuberkulose. Et par måtte slutte fisket for magesår. De ble behandlet i hjemmet og er blitt bra. Ellers var magesykdommer sjeldnere i år enn i fjor.

Arbeidsulykkene ombord i fartøyene innskrenket seg til småskader. Ingen innleggelse i sykehus p. g. a. ulykke. Heller ikke stormnatten kom noen alvorlig til skade. Ingen fisker druknet i sesongen.

Den hyppigste yrkessykdom var i år som i fjor »Sjøkveis«, byller på underarmen p. g. a. gnag av jakken. De har lag å spre seg andre steder, og mange var sørgelig plaget.

De hygieniske forhold ombord i garnbåtene var så bra som man kunne vente det når man tar i betraktning den trange plass. Det kan bemerkes at ingen klaget over utøy så nær som på en båt hvor jeg måtte forordne skabbkur.

Jeg så også lugarene på noen snurpere. Her var det riktig bra«.

Distriktslege E. Giske, Hardbakke:

»Det ble av meg behandlet ialt 76 mann med 88 konsultasjoner i løpet av stor- og vårsildsesongen.

Det forekom ingen alvorlige ulykke her i distriktet under fisket — bortsett fra at en mann fra Herdla druknet på en havn i Solund stormnatten til 30. januar. Liket ble ikke funnet.

Det var en periode i begynnelsen av fisket med meget sykdom idet der gikk en influensaepidemi blant fiskerne. Bortsett fra denne var der ikke meget sykdom«.

Distriktslege N. L. Gjeruldsen, Askvoll:

»Jeg tillater meg å meddele at det under fiskerilegetjenesten i Askvoll i år kun var 30 konsultasjoner og sykebesøk. P. g. a. det store vær var der ingen samling av fremmede fiskere i Værlandet og Bulandet. Sunnhetstilstanden blant de her hjemmehørende fiskere var god«.

Forskjellig.

I. ULYKKER, HAVARIER M.M.

Sesongen forløp ikke uten ulykker og havarier som til dels krevet menneskeliv.

Den 19. januar ble en fisker drept under håving ved at øyebolten som holdt bomløftet knekket med den følge at bommen falt ned. Det er antydnet at det muligens bør bli skjerpet kontroll med at bomløftets stabilitet står i forhold til håvens størrelse.

Den 29. januar mistet en motorkutter fra Askøy en mann idet man skulle ro en trosse i land. Et stormkast kantret båten, og den ene av mannskapet i lett båten forsvant.

Av forlis kan nevnes at snurperen »Nørvesund« kantret den 20. januar ved Bulandet. Båten sank på 3 minutter. Samme dag gikk snurperen »Urter« under på Stavfjorden. Den var på vei til Bergen med sildelast. Maskinisten på »Urter« omkom, men for øvrig ble mannskapene på begge de nevnte snurpere berget.

Den 23. januar fikk driveren »Blanche« motorstopp ved Bulandet og drev på land. En annen driver forsøkte forgjeves å slepe fartøyet klar. Mannskapet kom seg i land på en holme hvor de ble berget da natten var over.

Under orkanen natt til 30. januar forliste snurperen »Bjørnulf«. Samtidig drev flere fartøyer på land og ble mer eller mindre skadet. Samtidig ble der store skader på land.

Også flere førefartøy forliste i storsildperioden — således »Vikholmen«, »Munkejord« og »Gurli«.

I vårsildperioden var situasjonen langt bedre hva havarier angikk. Nevnes kan at et garnfartøy fikk maskinskade den 17. februar. Det drev på land ved moloen i Åkrehamn og sank.

II. TRÅLING ETTER VINTERSILD.

Oppsynet bekjent forsøkte 4 lag seg med trål under årets vintersildfiske. Alle lag var fra Egersundsdistriktet. De nyttet pelagisk trål — en etter svensk mønster, to etter mønster av den danske atomtrål og det fjerde lag nyttet vanlig sildetrål, men med bunntelnen opp.

Den sistnevnte type gav det beste resultat. Han fikk således 40 hl i ett hal og 116 hl i løpet av en natt på 8 hal.

De øvrige typer gav ikke nevneverdige resultater. Vedkommende som nyttet pelagisk trål etter svensk mønster loddet således bl. a. natt til 2. februar meget sild vest av Utsira hvor han gjorde 5—6 hal i forskjellige dybder på en strekning av et par kv.mil uten å få fangst. Heller ikke de øvrige lagene fikk nevneverdige resultater.

I følge dagspressen forsøkte også noen danske lag seg utenfor territorialgrensen med den danske atomtrål. Forsøkene svarte ikke til forventningene. Man fikk kun ca. 10 % av de fangster som man mente at man burde ha fått etter den sild som var til stede.

Trålen har således ennå ikke vist om den er et hensiktsmessig redskap under vintersildfisket. Man kan imidlertid forutsette at det vil bli gjort ytterligere forsøk på å vinne nye erfaringer på dette område. For at slike forsøk skal kunne finne sted om natten sør for Stad, må det imidlertid dispenseres fra forbudet i sildelovens § 31 A jfr. § 36.

III. UTENLANDSKE FISKERES DELTAKELSE I ÅRETS VINTERSILDFISKE.

Som nevnt i avsnittet om tråling etter vintersild, forsøkte danske fiskere seg med atomtrål utenfor territorialgrensen. Dessuten forsøkte enkelte svenske drivgarnsfartøy seg samme sted. Svenskene hadde tønner og salt med og skulle tilberede fangsten ombord. Man kjenner ikke til det nøyaktige antall som deltok, men det var minst 3 lag.

På grunn av værforholdene ble det ikke særlige muligheter for svenskene til å forsøke seg. Den 14. februar opplyste således en av dem at man inntil da kun hadde hatt 2 drivnetter som hadde gitt en fangst av 150 tønner sild. Vedkommende mente at under gunstigere værforhold skulle man kunne gjøre det ganske bra med denne driftsmåte.

Hvis utlendingenes deltakelse i vintersildfisket skulle få et videre omfang, kan det bli spørsmål om et forsterket oppsyn for å kontrollere at det ikke fiskes innenfor territorialgrensen. Det vil videre bli nødvendig å sende påtalemyndigheten og tollvesenet detaljerte instruksjoner om hvor langt de fremmede fiskeres rettigheter går under opphold på norsk

territorium med hensyn til tilberedning av fangsten m. v. I siste henseende ble siste sesong antatt at den norsk-svenske avtale av 29. april 1948 ikke hjemlet rett for svenske fiskere til å ta opphold på norsk sjøterritorium eller i norsk havn for å salte sild. Etter hva man har fått opplyst skal dog dette allikevel ha funnet sted.

IV. HJELPERE ELLER »BOMMERE».

Ifølge oppgave fra Noregs Sildesalslag deltok det ialt 104 rene hjelpere og 219 andre hvorav 197 var garnlag. Hjelperne var til stor nytte under de værforhold som rådet.

Som vederlag for ydet assistanse fikk hjelperne utbetalt ca. kr. 3.200.000,—.

Størrelsen av det vederlag som utbetales hjelperne synes å variere noe. I 1947 var vanlig godtgjørelse for hjelp som besto i berging av kast 10 % av snurpernes last + eventuelt 50 % av det som ble håvet i hjelperen. Var det to eller flere hjelpere ved samme kast, fikk hver av dem som oftest godtgjørelse etter de nevnte satser. Forutsetningen for disse satser var vanligvis at hjelperne hadde notbåt og godt mannskap. Hvis ikke disse forutsetninger slo til, kunne godtgjørelsen bli noe mindre. Besto hjelpen kun i å føre sild fra et kast, var godtgjørelsen 50 % av det hjelperen førte.

I 1948 iverksatte fiskebåtrederens forbund en aksjon for å få redusert godtgjørelsen til 8 % + eventuelt 40 % av den last hjelperen fører. Forutsetningen for disse satser var at hjelperne var godt utstyrt. Mange betalte dette år vederlag overensstemmende hermed, men de fleste betalte dog overensstemmende med satsene som gjaldt i 1947.

Siste sesong varierte satsene fortsatt mellom 7—10 % av det som ble håvet i snurperen + eventuelt 40 % av det som ble håvet ombord i hjelperen. Det synes å være en tendens i retning av å betale 8 % av det som blir håvet ombord i snurperen + eventuelt 40 % av det som håves ombord i hjelperen når man assisterer ved berging av kast. Det foreligger således ingen fast sedvane. I tvilstilfelle kan man derfor forutsette at snurperen kan bli nødt til å betale hva hjelperen forlanger så fremt forlangendet ikke er urimelig. Det ville utvilsomt ha vært en fordel om man hadde hatt faste satser å holde seg til.

V. OPPSYNET.

Etter Fiskeridepartementets bestemmelse ble oppsynet i Vest-Agder — Sogn og Fjordane fylke satt den 10. januar og hevet den 3. april 1949 med rett for oppsynssjefen til å fortsette behandlingen av de

saker som var oppstått i oppsynstiden, men som ikke var avgjort når oppsynet ble hevet.

Nord for Stad ble det ikke satt særskilt oppsyn under vintersildfisket.

I det seilende oppsyn tjenestegjorde følgende fartøy:

o/k »Arnafjord« med oppsynsbetjent O. Rangsæther og 4 andre mann ombord på strekningen Stad—Ryfylkefjordene.

o/k »Fro I« med oppsynsbetjent L. Skjong og 4 andre mann ombord på strekningen Stad—Ryfylkefjordene.

o/k »Konvallen« med oppsynsbetjent A. Steinsund og 4 andre mann ombord på strekningen Bulandet—Skudenes.

o/k »Svint III« med oppsynsbetjent R. Løklingholm og 4 andre mann ombord på strekningen Fedje—Skudenes.

o/k »Skadberg« med oppsynsbetjent Vilhelm Rong og 3 andre mann ombord på feltene ved Egersund.

Også denne sesong led man under mangelen på tilfredsstillende oppsynsfartøy. Det ser ut til å bli vanskeligere å skaffe et tilstrekkelig antall hensiktsmessige oppsynsfartøyer for hver sesong som går. Til kommende sesong vil det dog bli forsøkt en ordning hvoretter betjenten i Måløy kan disponere en mindre båt som kan nyttes når de øvrige oppsynsfartøy er i det søre distrikt.

Videre vil det til kommende sesong bli forsøkt med 60 kontrollører blant fiskerne som hovedsakelig skal forsøke å hindre overgrep på setteriene. Tanken har vunnet tilslutning hos Østlandske Fiskerisel-skap, Rogaland Fiskarlag og Hordaland Fiskarlag som også kommer med forslag til kontrollører.

Utenom oppsynets faste personale i land tjenestegjorde følgende personer i land.

Ved hovedkontoret i Haugesund: oppsynsbetjentene Hans Haukås og Karl Vikse samt assistent Hans O. Steensnes.

Som oppsynsbetjenter for øvrig: Ragnvald O. Husevåg i Måløy, Jorulf Grotle i Bremanger, Olav Nordbotten i Florø, Albert Hollevik i Bulandet og senere i Egersund, Ole J. Rong i Øygarden utenfor Bergen og Hans Davidsen i Åkrehamn.

Som assistenter for øvrig: Magnus Alfsvåg, Gabriel Apeland, Johan Holter, Nikolai Kalgraf, Ole Kongestøl, Thorgeir Langeland, Tollak Mjøltnes, Tore Vedø og Alf Vik.

Om den i forrige beretning nevnte rasjonalisering av landoppsynet har det vært konferert muntlig i Fiskeridirektoratet. De faste stasjoner i Hordaland og Sogn og Fjordane bør formentlig nedlegges — muligens med unntak av Florø og Måløy. Dessuten bør forsøkes leiet et fast kontor i Bergen. Dette har hittil ikke lyktes.

VI. UTGIFTENE TIL OPPSYNET.

I budsjettåret 1948/49 medgikk til administrasjon av oppsynet sør for Stad — inkl. etterbetaling for sesongen 1948 — kr. 156.957,88 hvorav til lønninger kr. 124.362,35, kontorutgifter kr. 4.433,48, telefon- og telegramutgifter kr. 4.424,25, reiseutgifter kr. 1.300,15, materiell kr. 21.893,85 og forskjellig kr. 543,80.

VII. FORSEELSER.

I løpet av sesongen ble utferdiget 60 forelegg. Herav angikk 17 overtredelse av merkeloven av 5/12 1917 og 43 loven om sild og brislingfiskeriene av 25. juni 1937. De sistnevnte forelegg angikk følgende bestemmelser i den nevnte lov: § 9 nr. 1—2 forelegg, § 26—14 forelegg, § 60 — 2 forelegg, § 77 b — 20 forelegg og § 53 — 5 forelegg.

Av ovennevnte forelegg ble 58 vedtatt — herav 3 etter at sakene var sendt retten til pådømmelse. Foreleggene i de to resterende saker ble pådømt av retten. Resultatet ble en frifinnelse og en domfellelse. Vedtagelsen i en av sakene ble påanket til Høyesterett. Anken ble forkastet.

Om de saker som i henhold til forrige beretning henstod uavgjort ved utgangen av 1948 bemerkes:

Ankene over sakene fra 1945 ble forkastet.

Saken fra 1946 er ennå ikke pådømt påny av herredsretten.

En av sakene fra 1948 er ennå ikke pådømt. Den annen sak fra dette år som ble påanket til Høyesterett, ble opphevet fordi retten ikke hadde vært riktig sammensatt. Saken ble senere pådømt påny, og det ble da avsagt fellende dom som er endelig. — Av bøter m. m. inngikk i budsjettet kr. 100.400,—.

VIII. TVISTESAKER.

I løpet av sesongen ble meklet i 120 saker hvorav 52 angikk skader på redskaper, 48 kollisjoner og 20 diverse andre forhold.

En av sakene angikk Yrkesvågens Fiskeri i Ryfylke. Yrkesvågens Fiskeri er en særskilt matrikulert rettighet som gir eierne eneretten til all slags fiske innenfor en rett linje fra Yrkesskjærene til Litle Bækkarvik. Eneretten er senest fastslått ved Bergens overretts dom av 11. august 1913. Det er grunn til å henlede oppmerksomheten på forholdet idet dette synes å være ukjent for mange.

